

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Racuni pri pošti. Ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna zbirna mesečna plačila
za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopis se ne vračajo. — Oglaš-
je po tarifi.

Osvežujoči veter

Sredi gospodarske depresije, ki priti-
ska k tlom ves svet, bo odpravljen danes
v nezmanjšanem obsegu trinajsti ljub-
ljanski velesejem. Ljubljana dobiva zo-
pet slavnostno lice in nekaj svež duh
zdravega optimizma se čuti v vrstah na-
ših gospodarstvenikov. Mnogi se čudijo,
da naša velesejmska institucija kljubuje
vsem težavam v času, ko še ni izbiti-
san vtis splošnega gospodarskega pro-
pada. Ljubljanski velesejem, ki je bil
prvotno bolj reprezentativnega značaja
in je imel pred vsem nalogo pokazati
najširši javnosti, kaj premoremo in kaj
moremo sami proizvajati, se je že davno
uveljavil kot važna propagandna in kup-
čijska ustanova. Malodušnost se v trdih
časih oprijemlje pred vsem slabočutje,
odpornosti duhovi pa ne klonejo in ne
odnehajo v borbi za ozdravitev in za
življenjski obstoj. Dejstvo, da je vele-
sejem letos popolnoma zaseden, pričča,
da nam ne manjka takih odpornih du-
hov in da se znova prebujata vera v
ozdravljajočo silo našega gospodarstva.
Naši gospodarstveniki so spoznali, da se
ne morejo odpovedati ugodni priliki za
propagando, ki jo nudi naš velesejem;
zato so se navzile stroškom odločili za
udeležbo, da s podvojeno verno iščejo
stikov z odjemalci in da pokažejo svojo
konkurenčno sposobnost.

Znanstveno preučevanje gospodarskih
konjunktur je pokazalo pri vseh gos-
podarskih krizah v glavnih potezih enako
sliko. Ko je konjunktura na višku, od-
nosno, ko je že na prelomu in tik pred
padcem v krizo, ne pomagajo stvarne in
preudarne besede, da bi omajale neupravi-
čen optimizem in da bi zavrele pretirno
podjetnost. Dobro se še spominjamo,
kako so l. 1929. ameriški finančni in gos-
podarski strokovnjaki zaman svarili gos-
podarske kroge, naj bodo bolj previdni.
Takratno splošno geslo »prosperity«
je prevladovalo vse treznejše glasove, dokler
ni prišel tih ob koncu tega leta strašen
pohor na borzah, ki mu je sledil nagel
padec konjunktura. Kriza je kmalu za-
jela ves svet. Še dolgo je trajal trajalo,
preden so oznanjevalci trajno ugodne
konjunktura spoznali svojo zmoto.

Tri in pol leta je sedaj preteklo od te-
ga pohora v Ameriki, ki je sprožil sve-
tovno gospodarsko krizo. Razpoloženo
je, da danes prevladuje v gospodarskih kro-
gih, je baš obratno kakor ob koncu leta
1929. Oni, ki so prej verovali v trajno
»prosperity«, so se prelevili v malodušne
in neprevidne človeke. Morda ne
toliko po besedah kakor po dejanjih.
Nekdanji nebrzdani optimisti, ki so se
prelevili v neozdravljive pesimiste, s svo-
jimi dejanji najbolj ovirajo ozdravitev
svetovnega gospodarstva. Obupali so nad
rešitvijo gospodarstva po poti naravne-
ga ozdravljenja, izsilili na so skoro v
vseh državah zaščitne ukrepe, ki so sve-
tovno trgovino skoro docela uničili in
so krizo le še poostriili in zavlekli. V zad-
njem stoletju smo imeli že več svetovnih
gospodarskih kriz in depresij, toda
nobena ni trajala tako dolgo kakor se-
dajna.

Danes je položaj tak, da nadaljnega
padanja svetovne produkcije ni več pri-
čakovati. Nemški institut za proučeva-
nje konjunktura je nedavno objavil in-
deksu številke svetovne industrijske
produkcije, ki kažejo, da smo najnižje
stanje svetovne gospodarske depresije
dosegli že lani v juliju. V mnogih dr-
žavah se je produkcija od lani že dvig-
nila. Vse kaže, da gre po polagoma zo-
pet navzgor. Tudi politični pretresaji
nimajo danes več onega usodnega vpli-
va na gospodarsko življenje kakor še
nedavno. Vsičuje se nam vtis, da po-
stopnega, četudi počasnega ozdravljenja
ne morejo zadušiti niti razni ukrepi dr-
žav, ki takemu splošnemu ozdravljenju
nasprotujejo.

Vse kaže, da se je padanje svetovne
gospodarske konjunktura lani sredi le-
ta definitivno ustavilo in da se obeta
prehod iz depresije v počasni konjunkt-
turni dvig. V takem stanju konjunktur-
nega gibanja je največjega pomena, da
premagamo psihološke posledice črna-
gledstva. Kaj pomeni naraščajoče zapa-
nje naroda v boljše bodočnost, nam ka-
že vzgled Nemčije, kjer je novemu re-
žimu s širokopotezno propagando uspelo
vzbuditi v narodu zavest, da se zares
bližajo boljše časi. Od letošnjega februa-
rija je število brezposelnih v Nemčiji
padlo za 800.000, dočim je lani znašal
sezonski padec brezposelnosti le 450.000.
Statistika zaposlenih delavcev pa kaže
celo, da je od februarja do konca maja
našlo v Nemčiji novega dela 1.200.000
ljudi.

Tudi pri nas ne smemo pri ozdravlje-
nju naših gospodarskih razmer poče-
nati tega psihološkega momenta. Naš
velesejem je kakor osvežujoči veter, ki
razganja meglo nesimizma. To je vsa-
koletni klic na delo, poziv k vztrajnosti
in naučkovitejša propaganda proti ma-
lodušnosti. Naše gospodarske razmere
sicer postružujejo nevarne razmere na
kreditnem trgu. Pa tudi v tem pogledu
lahko v kratkem pričakujemo ukrepov,
s katerimi se bo likvidiralo sedanje tež-
ko stanje. Po beograjskih vestih je po-

NOVA DOBA V ŽIVLJENJU TREH ZAVEZNIŠKIH DRŽAV

Praška konferenca Male antante je dala najlepši zgled praktičnega dela za zблиžanje med narodi in gospodarsko sanacijo Evrope

Beograd, 2. junija. r. V vseh tukajš-
njih političnih in diplomatskih krogih
z napetostjo pričakujejo ekspezo, ki ga
bo na prvi prihodnji seji Narodne skup-
ščine podal zunanji minister g. dr. Bo-
goljub Jevtić o delu in sklepih konfe-
rence Male antante v Pragi. Že sedaj
pa soglasno ugotavljajo, da je bilo v
Pragi izvršeno ogromno in zgodovins-
ko delo, ki pomeni mejnik ne samo
v razvoju odnosov med državami Ma-
le antante, marveč more postati tudi
izhodna točka novega razvoja vse Sred-
nje Evrope in evropske mednarodne
politike sploh.

Praška konferenca prestavlja med-
narodni politični dogodek, kakor ga
izraza sklenitev miru evropska politična
zgodovina še ne beleži. To, kar so mnogi
še do včeraj smatrali za godbo ho-
dočnosti in grad v oblakih, je postalo
stvarnost. Vse, kar se je v Ženevi vsa
leta sem naglašalo kot ideal Evrope,
to je bilo v Pragi v praksi izvedeno.
Mala antanta se je pojavila kot nova
mednarodna politična zveza, nastopi-
la je kot krepka in močna formacija,
ki po svojem pomenu in vplivu prav nič
več ne zaostaja za katerokoli drugo
evropsko velesilo. Mala antanta je po-
kazala po- ro, kateri mora iti Evropa,
ako želi sebi napredek in boljše bo-
dočnost.

Komentarji Beograjskega tiska

Beograjski listi se na uvodnih mestih ob-
širno bavijo s sklepi, ki so bili sprejeti v
Pragi ter podpirajo njihovo dalekosež-
nost in važnost za nadaljnji razvoj odno-
šajev Male antante. »Vreme« pše med
drugimi:

„Tvorci nove Evrope“

Mir Evrope je dobil najzvestejšega in naj-
odločnejšega zaščitnika v Mali antanti. Za
one, ki so skeptično ali zlonamerno govo-
rili o razdvojenosti držav Male antante in
njeni neenotnosti, so rezultati praške kon-
ference najodločnejši demant in najmo-
čnejši dokaz, da se pričena v Evropi nova
doba. Po afirmaciji svoje politične eno-
tosti prelajata sedaj Mala antanta tudi v
gospodarsko skupnost, iz katere se bo iz-
kristalizirala popolna gospodarska enota
Male antante. Pospeševanje medsebojne
trgovinske zamenjave, sodelovanje združeni-
h organizacij, tesno sodelovanje v pogledu
industrijske proizvodnje, osnovanje skup-
nih gospodarskih zbornic, unifikacija želez-
niških in drugih tarif, prehod v pošto, be-
lojavno in telefonsko unijo, normalizacija v
domeni vojaške oborožitve, unifikacija za-
konodaje na gospodarskem in socialnem po-
lju, ukinitve vizumov in razni drugi skup-
ni gospodarski ukrepi dokazujejo, kako bo
Mala antanta v dogledni dobi postala zgled
Panevrope v duhu Briandovih idej. Mala
antanta se svojim delom ustvarja v celoti
zamišljal velikega Evrope in kaže pravo
pot novi Evropi.

Po svojem velikem delu, ki je bilo zapo-
četo v Ženevi in sedaj dovršeno v Evropi,
si g. dr. Beneš, dr. Jevtić in Titulescu
s pravico lahko laste imo tvorce nove Ev-
rope. Kakor so ob sklenitvi versajske mi-
rovne pogodbe prišli v svetovno zgodovino
Wilson, Clemenceau, Lloyd Georges in
Orlando kot »velika četvorica«, tako so po
praški konferenci stopili v evropsko zgo-
dovino dr. Beneš, dr. Jevtić in Titulescu
kot »velika trojica«. Šteji so jih k malim
narodom, a baš oni so pokazali, da je mo-
goče ustvariti to, kar se je največjim in na-
starejšim narodom zdelo nedosegljivo in
neustvarljivo.

Poleg politične in gos- podarske tudi vojaška eno- tost

Tudi »Politika« se v daljšem članku bavi
s praško konferenco in piše med drugim:
Nemogoče je zajeti ves ogromen pose-
ki je bil izvršen v Pragi, v kratkem članku
Predvsem se mora naglasiti, da je Mala
antanta kljub vsem nasprotnim trditvam
kljub vsem dvomom, ki so jih izrazili celo
šefi nekaterih vlad, dala v Pragi pozitivne
dokaze, da vlada med državami Male an-
tante popolna soglasnost tako glede po-
litičnega, kakor gospodarskega in vojaške-
ga sodelovanja. To so baš ona tri poglavja,
ki so prišla v Pragi izredno jasno do iz-
raza.

svetovni odbor za ureditev kreditnih
razmer pri trgovinskih ministrstvih v do-
bil nalog, da svoje delo zaključi še pred
binkoštnimi prazniki, ki bi morala vlada
na podlagi sestavljene elaborata iz-
dati primerne ukrepe. Zato lahko prič-
akujemo, da bo letošnji velesejem zna-
čilen mejnik v razvoju našega narodne-
ga gospodarstva.

V političnem pogledu vlada, kakor je raz-
vidno iz objavljenih komunikacij in ka-
kor so potrdili vsi trije zunanji ministri v
svojih izjavah, popolno soglasje, tako v
pogledu akcije, kakor naziranja in ude-
stvo anje v vseh aktualnih mednarodnih
problemih. Premišljeno, enotno in na dogo-
vor, h soneče delo Male antante je odvr-
lo od Evrope možnost težkih perturbacij.
Četvrti pakt po prizadevanju Male antante
ne predstavlja več nevarnosti, kakor v zu-
četku, ko se je pojavil rimski načrt. V pu-
gledu gospodarskega sodelovanja pred-
stavljajo praški sklepi epohalen dosežek
nedogledne važnosti. Ta načrt se sicer ne
da izvesti preko noči, marveč je za to po-
trebno sistematično večletno delo, toda
kar je važnejše, načrt je rezultat vsestran-
skega in globokoga proučevanja skupnih in-
teresov. Gospodarski svet bo mogel na
osnovi praških sklepov kmalu sestaviti po-
droben načrt in tako praktično izvesti pra-
ške sklepe.

Poleg ustvaritve gospodarske enotnosti
je gotovo za Evropo baš sedaj najvažnejši
sklep o vojaški unifikaciji Male antante. Na
praški konferenci je bilo sprejeto načelo
normalizacije vseh treh armad, to je na-
čelo, ki je bilo sprejeto tudi na razoro-
žitveni konferenci. Upoštevajoč ženevske
sklepe, si je Mala antanta nadela dolžnost,
da te sklepe takoj izvede z izenačenjem
vseh treh armad, tako v pogledu vseh
vrst orožja kakor tudi formacij in načina
oborožitve. To je samo nov dokaz popolne
enotnosti držav Male antante in njene tr-
dne odločnosti, skupno braniti skupne in-
terese. Z nacionalnega stališča je treba ta
sklep vsekakor toplo pozdraviti, kar je plod
doseganega tesnega sodelovanja, a njegove
važnosti ni težko oceniti.

Začetek gospodarskega preporoda Srednje Evrope

Praga, 2. junija. AA. Jugoslovski zu-
nanji minister dr. Jevtić je izjavil dopis-
niku »Lidovih Novin« med drugim, da gle-
da z optimizmom na razvoj gospodarskih
odnosov med državami Male antante, ki
pa ne sme iti v avtarkijo. Izrazil je nado,
da bo nova gospodarska organizacija Male
antante začetek gospodarskega preporoda
nove Srednje Evrope.

Most do Rusije

Bukarešta, 2. junija. r. Vsa javnost je z
največjim zadoščenjem sprejela rezultate
praške konference Male antante. V politič-
nih in diplomatskih krogih naglašajo, da je
bilanca praškega zasedanja Male antante v
vsakem pogledu zadovoljiva. Največjo važ-
nost polagajo v tukajšnjih krogih na stali-
šče, ki ga je zavzela Mala antanta v po-
gledu odnosov do Sovjetske Rusije. Ru-
munija je na tem še prav posebno zaintere-
sirana in vsi tukajšnji politični krogi so
prepričani, da bo samo preko Male antante
mogoče uspešno premostiti nasprotstva, ki
vladajo med Rumunijo in sovjetsko Ru-
sijo. Čeravno v Pragi v tem pogledu ni bilo
sklenjeno nič konkretnega, sodijo v tukaj-
šnjih krogih, da je že samo z ugotovitvijo,
da je tesnejše sodelovanje s sovjetsko Ru-
sijo možno, storjen velik korak in da bo
bližnja bodočnost prav gotovo prinesla znat-
no zблиžanje.

Ni manjše vrednosti ne polagajo v tu-
kajšnjih krogih na stališče, ki ga je zavze-
la Mala antanta glede pakta veselil. Praški
sklepi dokazujejo, da so rimski in berlins-
ki načrti izjalovljeni. Tudi v pogledu od-
nosov do Italije smatrajo, da se je stališ-
šče Rumunije v proklamaciji politične
enotnosti Male antante znatno okrepilo.
Enako z zadovoljstvom pozdravljajo skle-
pe o unifikaciji armad vseh treh držav Ma-
le antante, ker vidijo v tem najboljši jam-
stvo za ohranitev miru v Srednji in Vzhod-
ni Evropi.

Enodušno priznanje v Parizu

Pariz, 2. junija. r. Čeravno so prispelo
vesti o sklepih zaključne konference zuna-
njih ministrov Male antante v Pragi zelo
kraše komentarje. Gospodarska organizaci-
ja in dovršena meloda, ki so jo pokazali
predstavniki Male antante, razpravljajo o
gospodarskem sodelovanju treh zavezni-
ških držav, so izzvale v vseh tukajšnjih po-
litičnih krogih ne samo največjo pozornost,
marveč tudi splošno priznanje. Jugoslavija,
Češkoslovaška in Rumunija so se odločile,
da uveljavijo v Evropi prvo politično in gos-
podarsko zaidnico. Ogorone koristi tega
koraka se bodo pri znanj sposobnosti dr-
žavnikov Male antante kaj kmalu pokazale
in pomenijo zato praški sklep ne samo vo-
ležen dogodek za države Male antante,
marveč tudi za vso ostalo Evropo, kateri je
Mala antanta znova dala najboljši zgled
praktičnega dela za zблиžanje med narodi
in za gospodarsko ozdravitev povojne Ev-
rope.

Odnošaji do Francije ostanejo neizpremenjeni

Pariz, 2. junija. AA. »Petit Parisien«
prinaša v današnji številki poročilo svoje
ga praškega dopisnika o konferenci Male
antante v češkoslovaški prestolnici Med

drugim poroča, da sta mu dr. Beneš in Ti-
tulescu izjavila, da smatratu tudi to pot
za primerno naglasiti potrebo vzajemne
politike držav Male antante in Francije.
Razen tega sta poudarila, da pogajanja za
sklenitev pakta štirih niso prav nič izpre-
menila in tudi ne morejo izpremeniti v ni-
čem intinimih in lojalnih odnosov med
Malo antanto in Francijo.

Sodba Londona

London, 2. junija. r. Vsi londonski listi
so z velikimi naslovi objavili komunikacije
o konferencah zunanjih ministrov Male an-
tante. Največje zanimanje je vladalo za
stališče Male antante do pakta veselil. De-
klaracija Male antante je v tem pogledu
jasna in ne dopušča nobenega dvoma. To
podčrtavajo vsi listi in priznavajo ob enem,
da se je Mala antanta pri tej priliki znova
afirmirala kot važen političen faktor Evro-
pe. Nič manjše pozornosti ni vzbudilo stališ-
šče, ki ga je zavzela praška konferenca v
pogledu Rusije. V tem pogledu so Angleži
precej hušbosumni in listi zelo skeptično
pišejo o nevarnosti, ki bi mogla nastati za
Anglijo, ako bi Rusija našla zaslembu v
Mali antanti in Poljski. Toda državniški
Male, antante, piše n. pr. »Manchester Guardian«, so se pokazali že doslej za zelo dale-

Avstrijski odgovor na nemški bojkot

**Avstrijska narodna socialistična stranka bo prepo-
vedana takoj po povratku dr. Dollfussa iz Rima**

Dunaj, 2. junija. g. »Neues Wiener Extra-
blatt« objavila danes v senzacionalni obliki
vest, da je prepoved narodno - socialistič-
ne stranke v Avstriji že sklenjena stvar.
Prepoved bo objavljena sredi meseca po
povratku kancelarja dr. Dollfussa, ki je
danes zaradi podpisane konkordata odpotoval
v Rim. List pravi, da se je morala vlada
odločiti za to korak, ker so agitacijske in-
stode narodnih socialistov in narodno-sociali-
stični tiki porušili vsa pomeleke. K temu
koraku vlade so pripomogli tudi ponovni
veliki nemiri v Innocestu. List opozarja
tudi na to, da je na včerajšnjem zborovanju
krščansko - socialne stranke vojni minister
Vaugoin imenoval narodno - socialistično
stranko rjavo kugo. Ob enem objavila po-
drobnosti le prepovedi, ki bo izvedena z
zasilno naredbo. Kršitve proti prepovedi
se bodo kaznovali z globami do 3000 šil-
lingov in z zapornost do 3 mesecev. Glavne
točke zasilne naredbe bodo:

1. Prepoved nabiranja prištevov narodno-
socialistične stranke; 2. prepoved vseh
zborovanj in sestankov v katerikoli obliki,
na katerih bi se govorilo o narodnem so-
cializmu; 3. prepoved nošenja znakov na-
rodno - socialistične stranke; 4. prepoved
listov ali revij, ki bi se bavile z narodno-
socialistično idejo. Ob enem bodo zaprti vsi
strankini prostori, vse Rjave hiše, vsi se-
kretariati in vojašnice narodno - sociali-
stičnih napadalnih čet. Prepoved se bo na-
našala tudi na vse podrejene organizacije,
na narodno - socialistične napadalne čete
in na obratne celice narodno - socialistič-
nih organizacij.

»Vaterländische Wandzeitung«, ki jo po
nalogu vlade izdaja avstrijski »Heimat-
dienst« in se po potrebi naleplja po zido-
vih, objavila proglas, ki je v ostrih besed-
dah naprjen proti narodno-socialistični
stranki in pravi med drugim: Avstrijski na-
rodni socializem je v svojem neomejenem
pohlepu po oblasti zakrivil ne samo izdaj-
stvo nad vsem nemštvom, zlasti nad nemš-
tvom in inozemstvu (Avstriji), ki hočejo
služiti svoji domovini ter ji ostati zvesti,
daite temu veleizdajniškemu početju od-
govor, ki vam ga pripisuje vaša vest Ku-
pujte samo avstrijsko blago, posejajte sa-
mo javne lokale, ki nimajo ničesar skup-
nega s temi veleizdajalci.

Dr. Dollfuss je odpotoval v Rim ob 13.50,
in sicer z letalom. Spremlja ga pravosodni
minister Schieschnigg. Svoji bivanje v Ri-
mu bo porabil tudi za razgovore z Musso-
linijem.

Nemčija proti avstrijskemu šilingu

Dunaj, 2. junija. AA. Listi doznajajo,
da se je zadnje čase začela v inozemstvu
generalna ofenziva proti avstrijskemu šil-
lingu. Zlasti v Švici in Parizu so na delu
nemške finančne skupine, ki bi očividno
rade zrušile avstrijsko valuto. V zvezi s
tem poročajo listi o odkritju široko raz-
predene afere s tihotapstvom avstrijskih
šilingov na avstrijsko-nemški meji; z za-
dovoljstvom pa ugotavljajo, da vlada v
Franciji veliko povpraševanje po šilingu,
kar je tudi dosedanja nemške manevre iz-
javljalo.

Velenemci ne smejo potovati v Nemčijo

Avstrijska vlada je odklonila vsem ve-
lenemskim poslancem, ki so hoteli v ne-
deljo odpotovati v Passau na vsenemški
kongres. Kakor znano, bi se bil imel ta

kovidne in sposobne diplomate ter bodo
gotovo tudi to vprašanje, ki je morda za
Malo antanto zelo aktualno, uredil tako, da
ne bo izzvalo novih trzavic v Evropi. Gos-
podarsko sodelovanje pozdravljajo tudi v
Londonu kot dober zgled ostali Evropi.

Zgovoren molk v Rimu

Rim, 2. junija. r. Bolj zgovoren, kakor še
tako gostobesedni članki, je molk fašistič-
nega tiska, s katerim je prešel preko pra-
škega zasedanja Male antante. Fašistični li-
sti so jedva zabeležili, da se je vršila kon-
ferenca zunanjih ministrov, a še to samo
v zvezi s paktom veselil, poudarjajoč, da je
Mala antanta omogočila Franciji pristop k
temu paktu, s čimer so hoteli seveda omalo-
važevati Francijo. O važnih in dalekosež-
nih sklepih Male antante listi molče, kakor
grob. Da se je moral Mussolinijev načrt di-
rektorija veselil pod pritiskom Male antan-
te iz temeljev spremeniti, se italijanskim
čitateljem niti ne sanja in so še vedno trd-
no prepričani, da je Mussolini osrečil Evro-
po s svojim prvotnim načrtom. Mirno se
lahko prorokuje, da je že v prihodnjih dneh
pričakovati besnih napadov fašističnega ti-
ska na Malo antanto. Rumunijo so že vzeli
na tarčo in jo napadajo, češ da zatira ma-
džarsko narodno manjšino...

Visoko čsl. odlikovanje dr. Jevtića

Praga, 2. junija. r. Prezident češkoslova-
ške republike Masaryk je povodom konfe-
rence Male antante odlikoval jugoslov-
skega zunanjega ministra dr. Bogoljuba Je-
vtića z lento reda češkoslovaškega leva. To
je izredno visoko odlikovanje, ki so ga bili
doslej deležni le redki evropski državniki.

Tudi Italijani protestirajo

Kakor poroča »Tribuna« v Inno-
cestu, sta italijanski provinci Bolcan in
Benetke intervenirali pri italijanski vladi,
da bi protestirala proti nemškemu bojkot-
u Avstrije, ki utegne onemogočiti
tudi italijansko turistiko in tujski promet.
Italijanska vlada je baje obljubila obema
provincama, da bo storila vse potrebne ko-
rake pri nemški vladi.

Preiskava na dunajski univerzi

Ker je rektor dunajske univerze dovo-
lil narodno socialističnim študentom, da
so skrivaj hodili na univerzo, čeprav je
vlada univerzo zaprla, in se tam vadili v
streljanju, je vlada odredila strogo pre-
iskavo.

Teror makedonstvujuščih

Sofija, 2. junija. AA. Današnji jutranji
listi poročajo iz Vidina, da se je včeraj
popoldne okoli 5. ure izvršil napad na rav-
natelja tamkajšnje obrtne banke Angela Kir-
topula, starega 33 let, rodoin iz Ohrida.
Kirtopulo je odhajal včeraj popoldne oko-
li 5. ure iz banke domov. Na ulici pred
saborno cerkvijo sta stopila k njemu dva
neznanca in odala nanj več strelcev iz re-
volverja. Angel Kirtopulo se je zgrudil na
tla, ves oblit s krvjo. Napadalec pa sta po-
begnula. Ranjenca so takoj prepeljali v
bolnico in ga operirali, toda zdravniki so
izjavili, da je njegovo stanje obupno, ker
so ranjena tudi čreva. Po operaciji se sploh
ni zavedel. Policiji v Vidinu se je sploh
ne pričelo prijeti oba atentatorja. Imenujeta
se Vasilie Ivanov Janjev, star 27 let, in Gri-
gor Eftimov Partalev, star 22 let, oba do-
ma iz Carevega sela. Bivala sta v Custen-
dilu.

Sklepi mednarodne novinarske konference

Budimpešta, 2. junija. AA. Izvršilni te-
del mednarodne zveze novinarjev, ki je te-
dni zasedal v Budimpešti, je snoči končal
svoje delo. Sprejel je celo vrsto sklepov o
ustanovitvi fondov za podpiranje neza-
poslenih novinarjev, o konferenci zastop-
nikov strokovnega tiska, ki naj se seste-
ne v Bruslju oktobra 1934, in o ustanovitvi
posvetovalnega odbora duševnih delavcev
pri mednarodnem uradu za delo v Ženevi.
Razen tega je sklenil, da bo izvršilni odbor
na prihodnjem zasedanju razpravljal o
vprašanju zagotovitve avtorskih pravic no-
vinarjev že v službeni pogodbi sami. Na-
dalje je sklenjeno, da se morajo bolje za-
varovati interesi dopisnikov listov v ino-
zemstvu. Odbor je tudi razpravljal o vpra-
šanju izbire časnikarskega naraščaja. In
sklenil, da bo zahteval od zavoda za me-
narodno duševno sodelovanje, naj interve-
nira pri posameznih vladah, da bodo čim
prej ratificirale nekatere mednarodne do-
govore, važne za časnikarstvo. Odbor je
razpravljal nadalje o raznih materialnih
olajšavah novinarjem, ki prisostvujejo
mednarodnim sejam in sestankom. Napo-
slel je sklenil da pride na dnevi red pri-
hodnjega sestanka izvršilnega odbora, ki bo
v Varšvi. Vprašanje posebne medna-
rodne uredbe za inozemske dopisnike.

Madžarski državnik o slovanski nevarnosti

Sirenski glasovi grofa Bethlena na naslov Nemčije in brezuspešno snubljenje Rumunije za skupno borbo proti „slovanski nevarnosti“

Razvoj evropske menarodne politike je, kakor vse kaže, madžarskim revizionistom bistveno pokvaril račune. V ospredju političnega zanimanja stoji tudi v svoji končni redakciji merodajen za evropsko mednarodno grupacijo. Obenem je energični in daljnovinski nastop Male antante pa tudi Poljske mnogo pripomogel k odstopitvi revizionističnega vprašanja z dnevnega reda. S tem je seveda načrt ožega bloka Italije, Nemčije in Madžarske mnogo izgubil na aktualnosti, tem bolj, ker je prišla zaradi avstrijsko-nemške napetosti prvočasno zamiljena prihodnost Avstrije v to kombinacijo izven vstopenja.

Danes se v resnih političnih krogih o posebni italijansko-madžarsko-nemški zvezi, ki naj bi imela za prvi in najbližji cilj „oseči revizijo versalskih mej“, več ne razpravlja, še manj pa se smatra ustanovitve take skupine držav za konkretno možnost dogledne dobe.

Iz omo tvori samo Madžarska, ki še vedno uja, da se udeležiti navedeni načrt in „a vendar pride do premaknitve mejnikov na ozemlje sosedov ter do obnovitve kraljevine sv. Stefana v velikomadžarskem smislu.

Znano je, da se je madžarski premier Gömbös močno odmaknil od politike, ki bi stremela po tesnejši zvezi z Avstrijo in kakorkoli tangiralna bodoče ureditve njene razmerja z Nemčijo. Riskiral je celo spor z legitimisti, akcorno njihovega vpliva na Madžarskem ni poudarjati, samo, da si ohrani prijateljstvo Hitlerjeve Nemčije, ki seveda obnove habzburške dinastije in prav posebno še madžarsko-avstrijske personalne unije ne bi rada videla, dokler se še ni opovedala pridužitvi Avstrije kot sestavnega dela uedinjene Velike Nemčije.

Madžarska revizionistična propaganda ne opusti nobenega sredstva za popularizacijo politične teze in išče na vseh straneh zaveznikov, ki bi ji pomagali doseči njene velikomadžarske cilje. Poleg ministrskega predsednika Gömbösa je glavni predstavnik madžarskega imperializma grof Bethlen, ki se z besedo in peresom trudi, da zainteresira merodajni svet za „justico for Hungary“ in prepriča evropske države o nevarnosti in krivdnosti položaja, ki je bil ustanovljen v Trianonu in ki ga na madžarsko škodo hočejo po vsej sili ohraniti in fruktificirati države Male antante. Nedavno je priredil Bethlen serijo političnih predavanj v tem smislu v Berlinu in Nemčiji, kjer je pričakoval največ radosnih uspeš. Da ne bi napravljal vti ga ožkoslovaškega madžarskega novinarstva, ki je mirno pripravilo znova zaneti svetovni požar, če si lahko za to ceno prilati krpo tuje zemlje, se je postavil na stališče dalekovidnega svetovnega politika in je govoril o grozeči slovanski nevarnosti, ki ogroža svetovni mir in prinaša pošastni germanstvu, romanstvu in Madžarom. Ni znano, kako daleč se je madžarskem grofu posrečilo prepričati nemško javnost, vsekakor pa je po povratku s svoje predavateljske turnee smatral za potrebno priti za pero in se v tisku ponoviti pred svojo javnostjo, kar je z živo besedo tolmáči nemškemu občinstvu.

V budimpeštanskem vladnem dnevniku „Budapesti Hirlap“ objavlja grof Bethlen te dni voljne politične ideje, ki jih je pravil na svojih predavanjih največ nevarnost za trajni mir v Evropi je po Bethlenovem mnenju slovanska nevarnost. Če bi bila v svetovni vojni zmazala carska Rusija, bi ne mogla srednja Evropa izgledati drugače, nego izblede danes; tedaj bi se bil sklenil slovanski mir, ki pa tudi ne bi mogel dati slovanskim narodom več kakor si pačevistični voditelji pred vojno

niso mogli predstavljati niti v najsmolejših sanjah. Zabeleženega koridorja med Čehoslovaško in Jugoslavijo — tako nadaljuje Bethlen — mirovne pogodbe niso pripustile, ustvariti pa se je vendarle geografski položaj, ki grozeči pritiska ne le nemški in madžarski narod temveč tudi Rumuni. Zaradi tega so narodi v Srednji Evropi stalno vznemirjeni in mirovna konsolidacija ni možna, dokler je germanstvo, madžarstvo in romanstvo obkoljeno in zaprt po slovansko.

O konsekvencah, ki jih Bethlen izvaja iz svojih tako prikritih premis, ni treba razpravljati. Jasno je, da se kliče vsi ki so po Slovanih ogroženi, in skupno priznavanje, da se v interesu mira v bistvu spomeni etanje srednjeevropskega zemljevida.

Zanimivo je, da očividno prišteva madžarski grof med slovanske povzročitelje nevarnosti za svetovni mir tudi Poljsko, ki uživa sicer v madžarski javnosti čez ne simpatij, pa vsaj nevtrarno razpoloženje. Toda brez iluzije na občutljive točke Pomorja (koridorja) in Gornje Slezije bi bilo težko prepričati o slovanski nevarnosti za Nemčijo. In ravno nemško pomoč bi revizionistična Madžarska prvečema rada pridobila za svoje politično stališče. — Še bolj zanimivi pa so Bethlenovi sirenski glasovi na adresu Rumunije. Je sicer jasno na prvi pogled, da bi smatrala Madžarska za izjemno velik uspeh, če bi se ji posrečilo zlahkati trdne vezi Male antante in pritegniti k sebi Rumunijo iz kroga njenih sedanjih zaveznikov. Toda, dasi je gotovo, da bi Madžari za uspešno snubljenje Rumunov bili pripravljeni doprinesti marsikatero žrtev, vendar bodo v Bukarešti težko našli vero, da preti Rumuniji nevarnost od slovanske strani, re pa iz Budimpešte, od koder že od leta 1918 neprestano prežijo lačne oči in grabežljive roke na rumunsko zemljo. Zato tudi že pred nekaj tedni lansiran projekt, da naj bi se ustanovila nekakša avtonomna Erdevjska pod mednarodno kontrolo, ni našel pri Rumunih nobenega odmeva. Tudi zagotovilo kalijanskega poslanika, izgovorjeno pred kratkim na univerzitetnem banketu v Bukarešti, da Italija ne bo dopustila nobene kršenja rumunske integritete, ni mogla spreminiti smeri rumunske državne politike.

Paška konferenca Male antante je dokazala, da ta politična zveza trdno stoji in da je nobena nasprotniška ponudba, še manj pa intrigra, ne bo mogla zlahkati. Paški sklepi pa so tudi povedali vsemu svetu, da Mala antanta sicer ne dopusti razpravljanja o reviziji, da pa vztraja na neotakljivosti mej in ureditve, ki so jo ustvarile mirovne pogodbe baš z ozirom na ohranitev trajnega mira in evropskega ravnovesja. Ravno politika Male antante je dokaz, da je depisiran govoriti o slovanski nevarnosti, kajti slovanske države — in to velja tudi za Poljsko — hočejo le ohraniti, kar je po pravici in po pogodbah njihovo, ne kažejo pa na ekspanzivnost niti tak, kjer bi z vso pravico lahko zahtevale repatriacijo starodavne slovanske zemlje in nenaravno odedenje etničnih delov.

Ze samo vzgled jugoslovaškega naroda dokazuje, kako resno je slovansko spoštovanje mednarodnih pogodb. Če pogledamo naše meje od juga, zapada in severa, se moramo bolešno zavedati, da bi prav za prav ravno mi morali prvi klicati po pravični reviziji mej. Umerjenost državne politike, ki vključuje danemu položaju vztraja na ohranitvi po mirovni pogodbi ustvarjenega stanja, je pač najtežnejši dokaz iskrene miroljubnosti in dejanske zavračanje vsako trditve o grozeči slovanski nevarnosti.

odločilo zadevo v njih prid. Socialistom se tudi v Gdansk povračajo njihove politične in taktične pogreške. Oni so neposredni vzrok, da se je morala Poljska odločiti za gradbo lastnega pristanišča v Gdynji. Ko so v drugem letu obstoja poljske države stale boljševiske čete pod Varšavo in je bila Poljska ogrožena v svojem temelju, so gđanske socialistične strokovne zveze proglasile stavko pristaniških delavcev in municijske za poljsko vojsko je ostala neraztovorjena na ladjah. Cesa sličnega Poljska za bodočnost ni smela več tvegati, zato je po vojni s sovjeti z vso silo začela graditi lastno pristanišče, da bi ne bila v resnih trenutkih odvisna od dobre volje Gdanska. Ker pa mora po pogodbi izbrabiti polno kapaciteto gđanskega pristanišča, je začela usmerjati v Gdansk le težje blago, premog, les itd., dragocenejši tovor pa je šel ves preko Gdynje. S tem so odpadli ogromni zaslužki na poljskem uvozu in izvozu, dasi je bila kapaciteta pristanišča v Gdansk uveljavljena.

Gdanski Nemci — od 383.000 prebivalcev jih je le kakih 14.000 poljske narodnosti — so si preveč domisljali na izrek Friderika Velikega, ki je dejal: Kdor ima oblast nad ustjem Visle, je bolj gospodar Poljske, nego kralj, ki ji vlada. Geopolitika je čisto nemška doktrina, vendar je Poljska dokazala, da v moderni dobi vsaj za manjša ozemlja ne veljajo več tako strogo geopolitični zakoni. Bilo je treba napraviti le konkurenčno luko Gdansk, spojiti jo z zaledjem in tarifiško olajšati promet; to orjasko delo je poljski narod izvršil z obdobjem vredno vztrajnosti in v desetih letih ter zadel šovinistični Gdansk na njegov življenjski živec. Nadaljnji boj bo veljal le gospodarstvu. Gdansk bogastvo izvira po pretečnem delu iz tolstih konjunkturalnih let, dokler še ni bilo Gdynje. To bogastvo je rodilo tudi oholi šovinizem, ki je ravno sedaj dosegal svoj vrhunec. Kolikor bolj pa bo posegala zlata reka iz Poljske, toliko bolj se bo morala ohlajati prepotenca in izid boja pač ne more biti dvomljiv. Zilavost poljskega naroda bo strla odpor pešice nemških fanatikov, ki bodo morali končno le uvideti, da je Gdansk gospodarsko popolnoma odvisen od poljskega zaledja in da narodni šovinizem le ne odtehta izpadka prometa, ki prinaša mestu blagostanje.

Kakor znano je stranka dr. Rauschinga pridobila absolutno večino glasov le zaradi razveljavitve kakih tisoč glasov drugih

strank. Poraz socialistov je sicer zelo obtežen, vendar v svobodnem mestu ne bo imel istih posledic, kakor jih ima v Nemčiji. Socialisti bodo prisiljeni, da si v boju proti Hitlerjevemu poisečjo zaveznikov in se bodo morali avtomatično približati poljski orientaciji. V tem pogledu je že na delu poljska socialistična stranka in zelo verjetno je, da se bodo gđanski levicari naklonili na poljsko stran. Velik pomen ima okoliščina, da si Hitlerjevci niso priborili dvetretjinske večine in bodo morali po tem takem opustiti vsako nado na izpremembo ustave. S tem pa je tudi že začrtana pot njihovi notranji politiki, ki se bo morala gibati v okviru dosedanjih norm. Vendar je Zeneva izrazila zaupanje sedanjemu visokemu komisarju Rostingu, s čimer je namenoma ojačila njegovo avtoriteto za vse morebitne primere, ako bi se le pokazala potreba, nastopiti proti Hitlerjevski agresivnosti.

Manifestacija JRKD v Sarajevu

Beograd, 2. junija. p. V Sarajevu se bo manifestacijskega zborovanja JRKD, ki bo v nedeljo, udeležilo okrog 100.000 ljudi. Ze danes sta prispeja z avtomobilom v Sarajevu ministrski predsednik dr. Milan Sršić in predsednik glavnega odbora JRKD g. Uzunović, ki bosta govorila na velkem zborovanju.

Konferenca agrarnega bloka

Beograd, 2. junija. AA. Dnevni red konference agrarnega bloka od 4. do 6. junija v Bukarešti bo naslednji: 1. Finančna vprašanja v zvezi z denarstvom in kreditno politiko ter aktiviranjem kapitala v kmetijskih podjetjih; 2. gospodarska vprašanja v zvezi z ukinitvijo omejitev mednarodne trgovine in pogoji tarife in pogodbeno trgovinske politike; 3. organizacija kmetijskega pridelovanja in izmenjava blaga.

V jugoslovaški delegaciji bodo: šef je prvi delegat dr. Ljubomir Tomašić, kmetijski minister, drugi delegat Boško Čolak, Antić, poslanik v Bukarešti, namestnika dr. Velimir Stojković, načelnik v kmetijskem ministruv, in dr. Milivoj Pijla, načelnik v trgovinskem ministruv. Izvedenec je dr. Moša Mološević, tajnik finančnega ministruva; tajnika delegacije pa Zvonimir Janović, šef kabineta v kmetijskem ministruv in Kazima Bosnić, osebnik tajnika kmetijskega ministra. Delegacija je odpotovala ob 20.05 iz Beograda.

Budimpešta, 2. junija. g. Nocjo je odpotovala na agrarno konferenco balkanskih držav madžarska delegacija, ki ni naceluje državni tajnik v ministruv za kmetijstvo Karol Mayer. Bukareška konferenca bo predvsem pripravila gradivo za londonsko svetovno gospodarsko konferenco. Dognava se, da bodo države Podunavja v pojedelskih vprašanjih zastopale isto stališče.

Udeleženci dubrovnškega kongresa v Beogradu

Beograd, 2. junija. p. V Beograd je prispeja velika skupina udeležencev dubrovnškega kongresa Pen-klubov. Beograjski član Pen-kluba in prijatelj književnosti so jim priredili prisen sprejem. Književniki so si ogledali mesto in njegove znamenitosti ter so se vpisali tudi v dvorsko knjigo. Popoldne so bili književniki na grobu neznanega junaka na Avali. Zvečer so se udeležili svečane akademije na Kolarčevi Narodni univerzi. Sinoči so se takoj po svojem prihodu podali v Narodno gledališče, ki je njim na čast priredilo fragmente naših narodnih oper „Kotlana“, „Sutona“ in „Ohridskih legend“. Poslednji dve operi je dirigiral ravnotež Ristić.

Jugoslovaški kongres za kemijo in tehnologijo

Beograd, 2. junija p. V nedeljo bo v Beogradu otvoren prvi jugoslovaški kongres za praktično kemijo in tehnologijo pod častnim predstvom dekana tehniške fakultete beograjskega vseučilišča, prof. Dušana Tomića. Na dnevnem redu kongresa je 30 strokovnih referatov, ki se nanašajo na aplikacijo kemije in tehnologije v vseh panogah naše industrije in obrti. Namen kongresa je, da da nove smernice za razvoj praktične kemije in tehnologije in njeno uporabo v našem gospodarstvu. Iste dne dopolne bo na tehniški fakulteti otvorena tudi kemijska in tehnološka razstava.

Zastopnik ministra za telesno vzgojo na sokolskem zletu v Kranju

Beograd, 2. junija p. Minister za telesno vzgojo je imenoval svoje zastopnike za sokolske prireditelje o binkošti. Na župnem zletu v Kranju ga bo zastopal dr. Maks Obernel, član odbora Sokola na Jesenicah.

Odklikovanje evangelijskega škofa

Beograd, 2. junija p. Odklikovan je z redom sv. Save I. stopnje škof slovanske evangelijske cerkve v Jugoslaviji Samojlo Starek.

Proces proti zagrebškim železniškim uradnikom

Beograd, 2. junija p. Pred državnim svetom se je vršil danes proces proti uradnikom zagrebške železniške direkcije inž. Gustavu Jurmanu, Boži Kamardžiji in St. Gustavu Jurmanu, Boži Samardžiji in St. višji uradniki državnih železnice prisvojili večjo vsoto državnega denarja. Inž. Jurman je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov, Samardžija je bil obsojen na 10-odstotne odtegtaje od plače za leto dni in na premeštevje, ne da bi se mu povrnil selitveni in potni stroški. Pijavec pa na 10-odstotne odtegtaje od plače na šest mesecev.

Prepoved „Prager Presse“ v Nemčiji

Berlin, 2. junija g. 30. maja je bila za nedoločen čas prepovedana v Nemčiji „Prager Presse“.

Hitlerjev ukrepi proti brezposelnosti

Zakonski načrt o milijardnem kreditu za javna dela, da se omili brezposelnost — Obsežne gospodarske in socialne reforme

Berlin, 2. junija. d. Državni tajnik Reinhard je včeraj obrazložil zastopnikom tiskalnemu delovni program državne vlade za pobijanje brezposelnosti, ki se ima izvršiti s posebnim zakonom. Zakon je vlada že odobrila in določa celo vrsto finančnih, delavsko-pravnih in socialnih ukrepov, ki naj bi še v teku meseca omogočili zaposlitev več sto tisocev delavcev. Posamezni odstavki zakonskega načrta določajo:

Država izda za milijardo mark nakazil za dela, ki bodo po družbi za javna dela izdala bankam, katerim jih bo rediskontirala državna banka. S pomočjo teh sredstev bo država financirala naslednja dela:

Dežele in občine bodo dobile brezposelnostna posojila za obnovo in izpopolnitev upravnih poslopj, cest, mostov itd. Hšni posestniki bodo preječi manjše podpore za predelavo večjih stanovanj v manjše, za adaptacije manjših stanovanj itd. Posojila se bodo izdajala tudi za kolonizacijske namene, kakor tudi za prenosno plinskih vodnih in električnih naprav, regulacijo rek in skčno. Razen tega bodo dežele in občine dobile manjša nakazila za stvarne dajatve ljudem, ki so podpre posebno potrebi.

Celotni znesek milijardo mark bo država pokrila do 1. 1938 iz sredstev državnega proračuna. Na ta način bo samo pri zemeljskih dežah že v prihodnjih tednih zaposlelih približno 400.000 brezposelnih, ki bodo prejemali kot plačilo podpore za brezposelnost, obne ali primerno odškodnino ter za štiri tedne dela nakazila za 25 mark za nabavo obteke, perila in drugih življenjskih potrebščin. Izdatki obrtnih ali kmetijskih obratov za nabavo strojev, orodja itd. se morajo popolnoma oprostiti davčnih bremen, da se pospeši nabava potrebne-

ga orodja in tako poživí strojna industrija. Take nabave se morajo izvršiti do 1. januarja 1935. Nove investicije ne smejo povzročiti zmanjšanja zaposlitve delavstva.

Da se zberejo potrebna sredstva preko milijarde mark, se uvajajo prispevki za pospeševanje nacionalnega dela. Davčni obvezniki, ki so zatajili davke, morejo doseči z nakazilom tega prispevka pri notranju, ne da bi finančni urad zvedel za njihova imena, oprostitve kazni. Ti prispevki se zaračunajo z dodatkom 25 odstotkov, če se plačajo do 1. oktobra, z dodatkom 20 odstotkov, če se plačajo do 1. januarja, kasneje pa z dodatkom 15 odstotkov. Določeno so v tem pogledu še razne druge olajšave.

Sprejemanje gospodinskih pomočnic v službo se bo pospeševalo na ta način, da se oproste prispevkov za podpiranje brezposelnih in da jih lahko družinski poglavar priklasi pri davčni oblasti kot družinski člani brez lastnega dohodka. Za nastavljanje gospodinskih pomočnic se torej dovoljuje znatno znižanje dohodnine.

Za pospeševanje sklepanja zakonov se bodo poročencem dovoljevala brezposelnostna posojila do 1000 mark, ki se bodo morala vračati po en odstotek na mesec. Ta posojila se bodo izdajala v obliki nakazil za nabavo pohištva in kuhinjske opreme. Računajo, da bodo na ta način lahko finansirali 150.000 poročnih parov, pri čemer ima veljati kot pogoj, da je bila bodoča zakonska žena najmanj šest mesecev v službenem razmerju in da se obveže, da ne bo prevzela toliko časa nobenega dela, dokler bo imel njen mož najmanj 125 mark na mesec dohodka.

Razen tega je vlada pripravila tudi zakon za razdolžitev kmetijskva

Velika železniška nesreča v Hercegovini

Nesrečo je povzročil zemeljski plaz — Tri osebe ubite, štiri hudo ranjene, 30 pa lažje

Mostar, 2. junija. n. Sinoči se je zgodila velika železniška nesreča med Gabelo in Poljicami. Ko je potniški vlak prišel na postajo Gabelo, se je v il močan nali v točo. Kmalu nato, ko je bil vlak sredi proge, se je tik pred njim nenadoma utrgal velik plaz in mu zastavil pot. Strojevodja je sicer skušal vlak v zadnjem hipu ustaviti, kar pa mu ni uspelo. Stroj, službeni vagon in en voz tretjega razreda so skočili s tira. Strojevodja je dobil samo lažje poškodbe, v vagonu tretjega razreda pa je nastala prava katastrofa. Poleg ostalih

potnikov je bil v vagonu orožniški pripravnik Bogdan Mišura, ki je službeno spremljal Vidosavo Gačaninovo v njen rojstni kraj. Oba sta bila ubita. Nemka Helena Weichental je nekaj ur po nesreči med pravozom v dubrovniško bolnišnico podlegla poškodbam. V Dubrovnik so pripeljali tudi štiri druge potnike, ki so bili smrtno nevarno ranjeni. Lažje ranjenih je bilo okrog 30 potnikov. Iz Dubrovnika in Mostara so poslali na kraj nesreče dva možna vlaka. Za sedaj še ni točno znano kaj je povzročilo plaz, vse pa kaže, da je voda izpodjedla zemljo.

Nov češkoslovaški poslanik

Beograd, 2. junija. p. Te dni je prišel v Beograd novi češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Pavel Wellner. Novi poslanik se je rodil leta 1878. v Zbraslavi pri Pragi. Po končanih pravnih študijah je vstopil v državno službo ter je v prevarni dobi aktivno sodeloval pri ustanovitvi češkoslovaške republike. Organiziral je češkoslovaško orožništvo. Leta 1921. je prestopil v ministruv za zunanje zadeve. Od leta 1924 do 1928 je bil poslanik v Atenah, nato pa še političnega oddelka v zunanjem ministruv. Bil je že večkrat v Jugoslaviji ter se je pred leti nekzi časa mudil tudi na Bledu.

Shodi poslanca Gajška v konjiškem srezu

Pretekle tedne je imel narodni poslanec g. Karol Gajšek celo vrsto seletankov in shodov po vsem konjiškem srezu. Posebno velik je bil shod 21. maja v Zrečah, na katerem so poročali polju narodnega poslanca in funkcionarjev erske organizacije JRKD iz Konjice ša narodni poslanec Milan Mravljine in podpredsednik Kmetijske družbe g. Ivo Sanein. Manjše shode je imel poslanec Gajšek ob nadeljah po maši, deloma tudi ob delavnih zvečer v Skomarju, Sv. Kunigundi, Keblju, Sv. Jerneju, sestanku pa v Vitanju, na Strančah, v Oplotnici, Lofah itd. Gospod poslanec je povsod govoril o delu Narodnega predstavništva in vladi za malega človeka, kmeta in delavca, o važnosti zakona o zaštiti kmeta, o novem občinskem zakonu, o združitvi občin, o miroljubnih podpori za brezposelne in o miroljubnih podpori za znanostne politike naše vlade. Tajnik erske organizacije g. Ciril Zagar je poročal o programu in organizaciji stranke po vsji državi, o gospodarskih prejšnjih odborov v okrajnem čestnem odboru in v odboru za cerkveni sklad ter o pomenu Kmetijske družbe kot zadruga. Na vseh shodi je bila oglasno sprejeta resolucija, v kateri narod izrekla vladi, Narodnemu predstavništvu in posebej ša domaćemu poslancu g. Karolu Gajšku ter namuču banovinskega sveta g. notariu Jeromu iskreno zahvalo za požrtvovalno dlo v prid naroda.

Nameravani so še štirje vsiki shodi, in sicer za 2. julij v Lofah, za 16. julij v Oplotnici, za 6. avgust pa v Vitanju in Konjicah. Posebno veliko zanimanje je že sedaj za veliki shod v Konjicah, ki bo obenem tudi kmetaki tabor in so povabljeni nanj tudi g. minister Ivan Pucelj, poslanec dr. Rape, preč g. župnik Janko Barle in nekateri poslanci iz drugih banovin naše države. Sreško tajništvo je že začelo s pripravami za ta shod, ki mora prakašati vse dosedanje shode v bivšem mariborskem okrožju. Tudi organizacije iz sosednih srezov se zanimajo zanj. Ljudje uvidevajo, da se res dela zanje in zato z veseljem vstopajo v vsedrjavno stranko

Cerkljanski atentatorji v novomeških zaporih

Novo mesto, 2. junija. Danes okrog 15. sta bila prepeljana iz Krškega v zapore novomeškega okrožnega sodišča cerkljanski atentatorja 23letni Fran Gramc iz vasi Gazice pri Cerkljah in 20letni Alojzij Sprčić iz Cerklj, dočim je bil tretji soudeležene pri političnem zločinu, ki je bil izvršen v noči 4. aprila v stanovanju cerkljanskega šolskega upravitelja, Ludovika Kabaja. 17letni Ivan Videnič začasnno izpuščen iz zaporu. Obenem s tema dvema zločincema so orožniki pripeljali v zaprtjem avtomobilu tudi cerkljanskega kaplana Frana Tomazina in posestnika Andoljška. Zadržna dva sta bila aretirana, kakor je „Jutro“ že poročalo, ker so pred sodiščem v Krškem atentatorji, sami nerazodni kmetiski fantje, izpovedali, da sta jih ona dva napeljala k zločinskemu dejanju. Dočim kaplan Tomazin in posestnik Andoljšek zanikata vsakršno krivdo, vztrajajo atentatorji odločno pri svoji izpovedi.

Smrt neznanega berača pod vlakom

Središče, 2. junija. Te dni popoldne je brzi vlak v smeri proti Ormožu nedaleč od postaje Središča povozil neznanega berača. Stroj je siromaka odrezal obe nogi. Vlak je takoj obstal. Ker je bil ponesrečenec še živ, so ga naložili v vlak ter ga odpeljali v ormoško bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl. Istovetnost se ni mogla ugotoviti, ker neznanec ni imel pri sebi nikakih listin. Kakor izpovedujejo ljudje, je neznanec dopolne v Središču še beračil. Bil je nem.

Gostovanje BSK v Budimpešti

Beograd, 2. junija p. Prometno ministruv je dalo beograjskim potnikom na razpolago poseben vlak za pot v Budimpešto k tekmi BSK proti budimpeštanskemu pravku „Nemzetjuc“, ki se bo odigrala v nedeljo.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Praec stalno, nekoliko oblačno in boli toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Nad vzhodnim in jugovzhodnim delom kontinenta prevladuje slab ciklon, ki je razdeljen na več centrov. Čez Centralno Evropo se je od Španije do Skandinavije razširila široka proga visokega pritiska, nad Atlantskim oceanom pa se je pojavil močan ciklon, ki sega od Islandije do Biskejskega zaliva. Pritisk je padel samo v južnem Primorju in centralnih krajih države za 0.1 do 3, v ostalih krajih pa je narasel za 0.1 do 1.5 mm. Temperature so padle ponekod v Sloveniji in gornjem Primorju za 1 do 2 stopinj, drugod pa so narasle za 1 do 3 stopinje ali pa so ostale nespremenjene.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Manjjače se oblačno, nekoliko topleje, opoldne večinoma nad 20 stopinj.

Gdansk po volitvah

Varšava, 31. maja.

Izid nedeljskih volitev v državni zbor svobodnega mesta Gdanska ni presenetil poljske politične javnosti, ki je opazovala Hitlerjevsko gibanje v mestu z nekim tihim strahom, boječ se po zmagi narodnega socializma težkih zapletiljav. Dasi so Hitlerjevci vrgli med volilce geslo o takojšnji združitvi mesta z Nemčijo, kar je na poljski strani vzbujalo uravničeno bojazen, vendar je narodno-socialistični voditelj Rausching takoj po zmagi podal zelo pomirjavno izjavo v tem pogledu. Državnopravni položaj svobodnega mesta namreč ni tako enostaven, da bi se dala taka dalekosečna transakcija izvršiti z enostavno proglavitvijo pridružitve. Suvereno moč nad mestom namreč izvaja DN po svojem komisarju, ki je to pot Nizozemec Helmer Rosting; zunanje zastopstvo, ki je gotovo važna prerogativa suverenosti pa je po mirovni pogodbi pripadalo Poljski. Vsaka državno pravna izprememba se mora tedaj izvršiti s pristankom Varšave in Zeneve.

Dasi so si Hitlerjevci priborili absolutno večino 37 mandatov v senatu — vseh je 72 — vendar so postavljene trdne meje narodno-socialistični impetuznosti. Njihova delavnost se bo morala v zunanje-političnem oziru omejiti na večne tožbe o nevdružljivosti položaja, notranje-politično pa so Hitlerjevce modrtva vsa pota do enske „Gleichschaltung“ kakor v Nemčiji. Toda tudi v tem oziru morajo Hitlerjevci strogo paziti na pravice Poljske. Ko so tudi v Gdansk po berlinskem vzoru dodelili policiji Hitlerjeve udarnike, je tudi poljsko poveljstvo takoj pomnožilo svojo posadko v onem delu luke, kjer ima Poljska pravo vzdrževati skladišča za municijo. Nastal je velik krič in Poljaki so morali umakniti pomnoženo posadko eno uro potem, ko so bili odstranjeni tudi Hitlerjevci udarniki.

Neprijetno pa je penotenje zadela socialiste, kojih strokovne zveze v Gdansk so bile podrejene osrednjemu vodstvu v Berlinu. Ker se niso odcpele pravočasno od nemške centrale, so prišle avtomatično v last gđanskih Hitlerjevcev. Prevzem se je vršil nekoliko nasilno in socialistični funkcionarji so se morali pred preveliko energijo narodnih socialistov zateči pod zaščito sosednjega poljskega poštnega urada. Po sosedbi so strokovne zveze sicer vložile pritožbo, vendar ni misliti, da bi sodišče

Naši kraji in ljudje

5 konference Male antante v Pragi

Naš zunanji minister g. dr. Jevtić podpisuje listino o ratifikaciji novega pakta Male antante

Smrt vrlega narodnjaka

Poljane, 2. junija. Danes je za vedno zatisnil svoje trudne oči po dolgotrajni težki bolezni posestnik in gostilničar v Srednji vasi pri Poljanah g. Ignacij Čadež v 73. letu starosti. Pokojnik je bil znamenita osebnost pred- in po-vojne dobe v Poljanski dolini, odločen narodnjak in vnet podpornik naprednega pokreta. Za napredno stvar se je vedno pri volitvah in pri vseh društvenih ustanovah in pokreth uveljavljal v prvih vrstah. Sodeloval je pri ustanovitvi prvega sokolskega društva v dolini, v Zireh, z enako vne-

mo pa se je udeleževal tudi pri domačem Sokolu, ki je bil ustanovljen po vojni, s posebno vnebo pa tudi pri zgradbi sokolskega doma v Gorenji vasi. Ves čas vojne je bil trdno prepričan o boljši bodočnosti jugoslovenskega naroda in se je v njegovi hiši v tedanjih nevarnih časih mnogo razpravljalo o naši narodni in državni bodočnosti. Bil je tudi eden najboljših in najzanesljivejših prijateljev pokojnega dr. Tavčarja.

Z njim lega v grob velik kronist važnih dogodkov v Poljanski dolini tokom zadnjega pol stoletja. Večkrat je bil poljanski župan, član in načelnik cestnega odbora ter zaupnik v raznih ustanovah. Poljanski župan je sedaj njegov sin Anton. Njegovo gospodarstvo je bilo izoborno, bil pa je tudi znan kot dober čebelar. Anžoveva hiša — njegov dom je bila znana daleč na okrog. Kajti pokojnik je bil zelo dobrega srca in je marsikatero potrebnega potnika podprl za nadaljevanje poti, posebno pa je bil naklonjen siromašnim dijakom. V družbi

Zakaj se pa tako smeješ prijatelj? Kaj tega ne veš? Včeraj sem videl v Matici izvrsten film

Harold Lloyd nori...

Smejal sem se do solz vsi noč in še danes se smejem neprestano! Prijatelj oglej si še danes ta film v Elitnem kinu Matici

Telefon 2124
Predstave ob 4., 1/8. in 1/10. uri
Predprodaja vstopnic dnevno od 11.—12. ure dopoldne.

Globoko znižane letne cene!!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

je bil ljubezniv družabnik, poln zdravega in prijetnega humora in so ga vzljubili vsi, ki so prišli z njim v stike.

V nedeljo popoldne ga bodo položili na poljanskem pokopališču k večnemu počitku ter bo možu odločnega naprednega mišljenja, kremenitega značaja in blagega srca ohranjen blag in časten spomin.

Obisk pri najstarejšem učitelju na bivšem Kranjskem

Ljubljana, 2. junija.

Kdor ne spoštuje starih, zaslužnih mož, tudi njega ne bodo spoštovali. Tak vsega spoštovanja vreden in zaslužni mož je gospod France Kavčič, nadučitelj v pokopju pri Devici Mariji v Polju. Upokojeno učitelstvo si je nadelo nalogo, da ga je 1. t. m. popoldne obiskalo.

Kljub slabemu vremenu, neugodnemu za izlet, se je zbralo okrog njega dvanajst tovarišev kakor dvanajst apostolov, kakor je omenil eden govornikov v svoji napitici, samo da med temi dvanajstimi »jogri« ni bilo nobenega Judeža lškarijota.

Ves vzradošen je sprejel Kavčič v svojem Tuskulu posetnike, ki so ga prišli pozdravit. Ta obisk je bil res prijazen domači praznik z obujanjem spominov na preteklost.

Kljub svoji visoki starosti, saj bo jeseni dosegel 87 let, je g. Kavčič še vedno cil in prožen na duhu in telesu. Hodi brez vsake opore, se še vedno za vse zanima in ina še prav dober spomin.

G. Kavčič je tako rekoč Žirovec, iz Ledin, ki pa so danes pod tujim gospodstvom, kar odločnega naprednjaka in Jugoslovena Kavčiča zelo boli. Pri Devici Mariji v Polju je že od l. 1884, kot nadučitelj 28 let, a od l. 1912, kot upokojenec. Tu si je zgradil dom in živi med svojimi srečen in zadovoljen. Med ondotnim prebivalstvom je zelo čistan kot vzgojitelj več rodov, dober svetovalec in kulturni delavec.

Poleg upokojenih učiteljev se je zbralo k počastitvi g. Kavčiča še lepo število njegovih bivših učencev in drugih. Kot prvi mu je nazdravil predsednik upokojenega učiteljskega višji šolski nadzornik v pokopju g. Franc Gabrček. Sledilo mu je še več pristranih napitnic drugih posetnikov. Kaj kmalu pa je potekel čas in treba je bilo g. Kavčiču stisniti roko v slovo z željo, da bi še dolgo ostal pri takem zdravju in moči.

Proslava skladatelja Jakoba Petelina-Gallusa v Ribnici

Ljubljana, 2. junija.

Po podatkih glasbenega zgodovinarja dr. Josipa Mantuanija je bil rojen slavni skladatelj Jakob Petelin Gallus leta 1550 v Ribnici. Še kot mlad deček je zapustil svoj rojstni kraj, se šolal v raznih samostanskih šolah najprej v Stični, nato pa na Zgornje Avstrijskem. Bil je nekaj let član dunajske dvorne kapele, nato od leta 1580, do 1605, kapelnik v škofijiški cerkvi v Olomouci in od 26. julija 1585, dalje kantor pri cerkvi sv. Janeza na Bregu pri Pragi. Tu je umrl 18. julija 1591. leta.

Jakob Petelin Gallus je bil najslavnejši skladatelj svoje dobe, katerega z mirnim srcem štejemo med najodličnejše sodobnike Palestrina in Orlanda Lassa. Bil je izredno plodovit, napisal je veliko število skladb, saj je preko 500 svojih del izdal v tisku po veliki večini pri tiskarju Černy-u (Nigrini) v Pragi.

V proslavo skladatelja Jakoba Petelina - Gallusa bo priredil pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v nedeljo, dne 11. junija 1933 popoldne ob 15. uri v ribniški dekanijski cerkvi koncert njegovih skladb. Spored cerkvenega koncerta je naslednji: 1. Jurij Böhm (1661—1733) Preludij in Fuga v c-duru. 2. Spominski govor o Jakobu Petelinu-Gallusu, govori dekan prečastiti gospod Anton Skubic. 3. Jakob Gallus: Pater noster; osmeroglasni zbor. Ave Maria; osmeroglasni zbor. Media vita, osmeroglasni zbor. Ecce quomodo moritur justus; četveroglasni zbor. 4. Girolamo Frescobaldi (1583—1643). Preludij in Fuga v g-molu. Igra na orglah prof. Matija Tomec. 5. Jakob Gallus: Ubi Plato? Osmeroglasen zbor. Laus et perennis gloria. Osmeroglasen zbor. Inpetum inimicorum. Dvanajsterglasen zbor (traje zbori). Alleluia. Cantate Domino! Dvanajsterglasen zbor (traje zbori).

Zbor bo nastopil pod vodstvom svojega zborovodje ravnatelja Mirka Polića.

Po končanem cerkvenem koncertu, približno ob en četrt na 17. uro bo odprla Glasbena Matica ljubljanska na poslopju stare osnovne šole spominsko ploščo z naslednjim napisom:

Spominu skladatelja Jakoba Petelina -

Gallusa — 1550—1591. — Glasbena Matica ljubljanska.

Govor ob odkritju plošče bo imel predsednik Glasbene Matice, senator dr. Vladimir Ravnihar.

Glasbena Matica ljubljanska vabi rojake v Ribnici in vsem njenem okrožju to popoldne v Ribnico, da ž njo vred dostojno počaste spomin slavnega skladatelja, ki je s svojimi deli proslavil naš narod. Njegovi spevi so danes prav tako veličastni, kot pred več kot 30 leti, ko so doneli predvsem po češki, moravski in šleski zemlji.

Dijaški telovadni nastop

Ljubljana, 2. junija.

Na binkoštni ponedeljek 5. t. m. točno ob pol 16. se bo vršil na zletišču za pokrajinski zlet dijaški telovadni nastop ljubljanskih srednjih in učiteljskih šol. Spored, ki je jako pester in bogat, obsega proste vaje, vaje z zastavicami, orodno telovadbo, lahko atletiko, igre, finalno tekmo dijakov v odbojki za prehodno darilo g. bana dr. Marušiča, tekmo v odbojki dijakinj, pri kateri bodo nagrajene zmagovalke s praktičnimi darili mestne občine ljubljanske. G. župan dr. Puc bo tudi obdaroval s praktičnimi darili zmagovalce v stafetnem teku.

Telovadni nastopi se vse leto po odredbi ministrstva prosvete po vseh srednjih šolah v državi. Direktorji ljubljanskih srednjih in učiteljskih šol so sklenili v sporazumu z zletnim odborom za pokrajinski zlet, da se izvrši v Ljubljani ta prireditel v okviru pokrajinskega zleta. Predpričani smo, da bo občinstvo in Sokolstvo iz Ljubljane, okolice in iz vse dravske banovine s številnim posetom pokazalo svojo naklonjenost in simpatije do naše srednješolske mladine. Vstopnice za nastop se dobe v predprodaji v pisarni ljubljanskega Sokola v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste). Priporoča se toplo, da se nabavi vstopnice že v predprodaji. — Opozorilo. Učenci meščanskih in osnovnih šol, ki posetijo telovadbo pod vodstvom učiteljskega, zavzamejo stolišča (ob kopalšču Hiriče); tu bo tudi prostor za dijaške po končanem njihovem nastopu. Za učenje meščanskih in osnovnih šol in dijakinj, ki končajo svoj nastop, pa je prostor na stoliščih na južni strani.

Gostilničarska samoobramba

Zveza združenj gostilničarskih obrti za dravska banovino v Ljubljani nam je poslala:

Pod naslovom »Težnje vinogradnikov« je bilo objavljeno v »Jutru« 20. maja poročilo o širši seji podružnice Vinarskega društva. V poročilu smo brali, da je bil na seji izrečen očitke nasproti gostilničarjem zaradi nepravilnega postopanja. Zastopniki gostilničarske obrti v dravski banovini zato prosimo za objavo naslednjega pojasnila:

Zaradi določil trošarinske novele k zakonu o državi trošarini z dne 18. aprila leta 1932, po katerih se dovoljuje vinogradnikom v njihovih vaseh prodaja vina od 5 litrov, v mestih pa od 10 litrov naprej, se je kljub strogim predpisom razpaslo krošnjarenje z vinom in zganjanjem od hiše do hiše v vsaki količini tako, da je obstanek gostilničarske obrti posebno v vinogradnih krajih neizdržljiv. Če seže tedaj gostilničarska organizacija po samoozbambi in uvede kontrolo, da omeji krošnjarstvo in šušmarstvo, ker je kontrola oblastve nezadostna, se gotovo tako postopanje ne more smatrati za nemoralno, temveč bi ga morala v smislu izjav odličnih članov Vinarskega društva odobravati tudi ptujska podružnica tega društva.

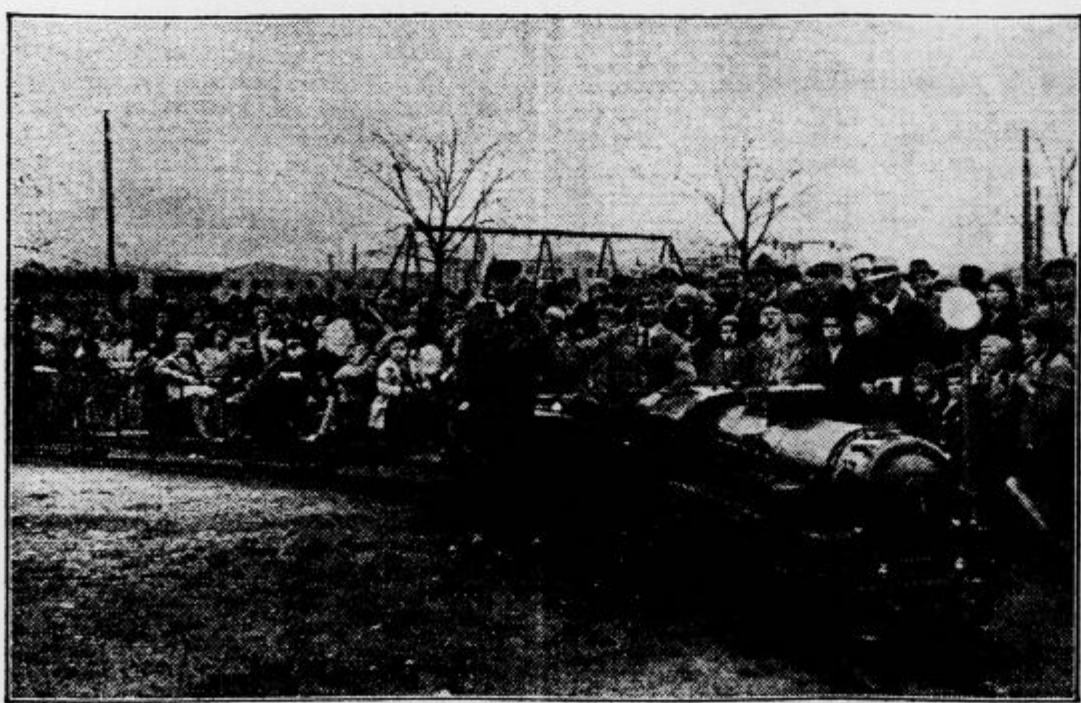
Ptujsko gostilničarsko združenje je postopalo popolnoma po navodilih, izdanih od zveze, da organizira v svojem območju lastno kontrolo, ker ne more gledati, kako izpodkopa vinogradnik, ki se ne drži predpisov, eksitenco naših članov ki imajo kot obrtniki po obrtnem zakonu zajamčene pravice in plačujejo za svojo obrt tudi velike davščine. Na javnosti je tedaj, da sama prečeni, kdo pravilneje postopa, ali oni, ki se brani, ker je ogrožen v svojih pravicah, ali pa tisti vinogradnik, ki krši predpise.

Smrten padeč z voza

Ormož, 2. junija.

Te dni se je napotil posestnik Kovač iz Križavljana z vozom, v katerega je imel vprežen par konjev, na Hum pri Ormožu po kis. Nazaj grede pa je med vožnjo padel z voza med oje. Konji so se zaradi tega splašili in je eden konjev udaril Kovača s kopitom zadnje noge po glavi tako močno, da mu je prebil lobanjo. Kovač je obležal na licu mesta mrtel.

Miniaturni vlak na velesejmu

Najmanjša uporabna lokomotiva obratuje letos na ljubljanskem velesejmu. Lokomotiva doseže brzino 30 km na uro in vleče pri vzponu 20% okrog 1000 kg. Zgradil jo je Dunajčan Franz Kubeček, izpraznjeni vlakodolci. Tudi priklopljene tri vagončke je izdelal Kubeček sam. Po vsem sejmističu so položili 30 cm širok tir, po katerem bo vozila ta miniatura železnica posetnike ves čas velesejma.

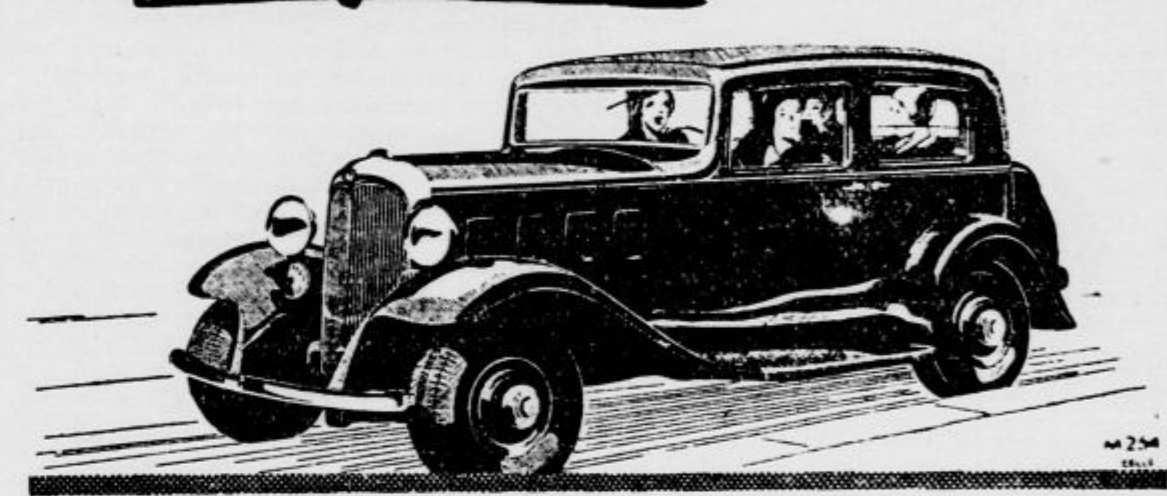
CITROËN

NOVI

Nov tip 8 CV, 4 cilindre, 68x100 je sinteza celokupnega napredka v avtomobilski industriji. Mnoge izpopolnitve in konstrukcije dajejo tem vozovom poseben čar, a notranja oprema in karoserija so plod skrbnega proučevanja.

Citroën 8 CV je najelegančajši avto v razredu malih avtomobilov, a gotovo tudi ne bo nikdo oporekal, da je tudi najudobnejši.

Confortable

ZASTOPNIKI:

LJUBLJANA: Jerman & Co., d. s. o. j., Gajeva ulica 3
ZAGREB: Hoić i drug, Ožegoviceva 18
BEOGRAD: Djokić i Vučo, Obiliceva Venac 6
SPLIT: Fritz R. Deutsch, General Import Agency

VSİ ZASTOPNIKI VODIJO VZOREN CITROËN SERVICE

Obsodba mojstrov „svinjske noge“

Razprava o vlomih v mestno zastavljalnico, Bratovsko skladnico in Gospodarsko zvezo — Glavni mojster je priznal vse razen vloma v Gospodarsko zvezo

Ljubljana, 2. junija.

Velik proces proti 11-članski drzni svedovski tolpi se je danes ob 8.30 dopoldne pričel pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval viš. sod. sv. g. Anton Mladič. Razprava se je vršila v porotni dvorani, kjer je zasedlo porotniške sedeže kar 9 odvetnikov-branilcev. Raznih veiki vlomov odnoso poskušanih vlomov in prikrivanja ukradenega blaga so bili obtoženi:

Pavle Kodelja, 22letni delavec, rodom iz Vipave, Vladimir Trampuž, 21letni pekovski pomočnik, rodom iz Gorice, Martin Praček, 29letni mizarski pomočnik, rodom Vipavčan, Vinko Križmančič, 30letni gostilniški pomočnik, rodom Bazovičan, Vid Zobec, 22letni delavec iz Boljuna, Vencelj Ipavec, 22letni delavec, rodom Kanalčan, Josip Faganelj, 29letni mizarski pomočnik iz Gorice, Štefan Tominc, 29letni krojaški pomočnik, Ljubljčan, Stanko Semič, 26letni mizarski pomočnik iz Šturji pri Ajdovščini, Valerija Praček, 24letna žena Martina Pračka, naposled Štefan Šloser, 26letni mizarski pomočnik, rodom Ljubljčan.

Obtožnica zelo obširno navaja, kako so se bili med seboj organizirali za velike vlomilske podvige. Duševni vodja in pravi strokovnjak v vlomilskih poslih je bil Martin Praček. Prvih 6 obtožencev je izvršilo več vlomov. Tako sta Kodelja in Trampuž vlomila v pisarno trvdke »Isis« ter odnesla ročno blagajno v 2532 Din gotovine in 2 hranilnica knjižničama. Blagajno sta vgrla z vso vsebino v sod vode in sta jo hotela poneti izprazniti. Pa so blagajno našli.

Največji vlom je ta družba izvršila v noči od 21. do 22. septembra lani. Vlomila sta Kodelja in Praček v mestno zastavljalnico ter odnesla gotovino v znesku 34.747 Din.

Praček je dalje obtožen, da je za božične praznike lani vlomil v Gospodarsko zvezo. Od tam je odnesel mnogo dolarjev, starih srebrnih kron in avstrijskih zlatnikov, kakor tudi dinarjev v skupni vrednosti 35.553,25 Din. Dolarje sta pozneje izmenjala obtoženka Valerija Praček in Štefan Šloser.

Vsi obtoženci inkriminirana dejanja prostodušno priznavajo. Praček drugo vse prizna, samo vlom v Gospodarsko zvezo odločno taji.

»Kodelja Pavel!« je pozval predsednika prvega obtoženca: »Kako se zagovarjate? Priznate vse? Eno leto ste bili brez posla?« Obtoženec je samo kimal. Predsednik je nadaljeval: »Novembra lani ste vlomili v trgovino Ignacija Vovka.« Obtoženec: »Ta vlom sem si premislil. Nisem nič ukradel. Bil sem samo v veži.«

Predsednik: »Vlomili ste v bratovsko skladnico.« Obtoženec: »Da. Se čisto vjema.« Predsednik: »Dali ste Križmančiču 3 vitrihe. Ali ste mu dali kaj denarja?« Obtoženec: »Križmančiču sem dal 4000 Din od vloma v mestno zastavljalnico. Vedel je, da je bil denar ukraden.«

Križmančič: »Slavno sodišče! Bil sem v skrajni sili. Denar sem si samo izposodil.« Drugi obtoženec: »Vse priznam. Nič ne tajim. Od Pračka sem dobil 3 vitrihe.«

»Martin Praček! Ustanite!« je nadaljeval g. predsednik. »Vi ste obdolženi poleg vloma v mestno zastavljalnico še vloma v Gospodarsko zvezo. Drugo vse priznate, samo to ne.«

Obtoženec Martin Praček: »Priznam vse, samo vloma v Gospodarsko zvezo ne. S Spetičem sem se seznanil. Ta mi je rekel, ko sem bil v stiski: »Denar se prav lahko dobi!« Dal sem si napraviti pri nekem kovaču svinjsko nogo. Kovaški mojster ni vedel, zakaj se rabi tako orodje. Pri mestni zastavljalnici je od plena Kodelja dobil 13.000 Din, jaz nekoliko več, ker sem imel stroške. Zobec je meni povedal, da

je vlomil v bratovsko skladnico, pa ni bilo nič.

Predsednik: »Vse okolnosti govore za to, da ste vlomili v Gospodarsko zvezo.« Obtoženec Praček: »Vlomil je kdo drugi. Jaz sploh nisem bil zraven. Jaz sem dobil dolarje in srebrnike na pošten način. Dal mi jih je župnik Furlan iz Gorice.«

Predsednik: »So indici, ki vas obremenjujejo, zlasti da ste si tisti čas nabavili vrtni stroj. Imeli ste v Kalinovi gostilni imeli strgan površnik.«

Obtoženec: »Suknjo sem si strgal doma.«

Predsednik: »Ko so vas vprašali, ste rekli, da ste skakali čez planke.«

Obtoženec: »Rekel sem, da sem šel dekleta klicati.« Predsednik: »Na Štefanovo ste šli v Kranj in se tam veselili. Imeli ste obilo denarja. Pred božičem pa ste bili suhi.« Obtoženec začuden: »Obilo denarja? Seveda sem ga zaslužil.« Predsednik: »Ali ste ženi povedali o denarju.« Obtoženec: »Sploh ni nič vedela. Na policiji so mi rekli, da sem vlomil v Gospodarsko zvezo. To pa ni res!«

Ostali obtoženci so kratko priznali vse, kar jim očita obtožnica. Valerija Praček je o dolarjih rekel: »Našla sem jih v drvarnici.« Zadnji obtoženec Štefan Šloser je zanikal, da bi bil vedel, da so dolarji ukradeni. Prvi denar je izmenjal v Narodni banki. Sodniški Kralj: »Ali ste vedeli, da je Martin Praček zaprt?« Obtoženec: »Da. Sem čital v časopisih. Tepec sem bil.« Predsednik: »Malo prevelik tepec ste bili.«

Kaj pravijo priče

Julij Koman, blagajnik Gospodarske zveze je natanko navedel, kakšen denar je bil ukraden. Josipina Hlad je povedala, da je prišel na sveti večer Praček Martin okoli pol ene v Kalinovo gostilno. Priča Janez Skubic je omenil, da je bil 24. decembra lani Praček v njegovem vinotoku okoli 22. po noči. Olga Sergas je povedala: »Na sveti večer je Martin Praček prišel v Kalinovo gostilno. Z njim je bil Zobec. Imel je strgano sukno. Ko sem ga vprašala, je dejal, da si jo je strgal v drvarnici. Suknjo so mu zašili.«

Sodba

Zaradi zločinstva vlomov in poskušanih vlomov ter prikrivanja ukradenih stvari so bili obsojeni:

Pavle Kodelja na 2 leti in 6 mesecev robije, v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let in izgon za 5 let. Vladimir Trampuž na 7 mesecev strogega zapore, v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta in izgon za 3 leta. Martin Praček na 5 let robije, v izgubo častnih državljskih pravic in v izgon za stalno. Vinko Križmančič na 9 mesecev strogega zapore in 120 Din denarne kazni, v izgubo častnih državljskih pravic in v izgon za 3 leta. Vid Zobec na 4 mesece strogega zapore, 1 leto v izgubo častnih državljskih pravic in v izgon za 2 leti. Vencelj Ipavec, 3 mesece strogega zapore, izguba častnih pravic za 1 leto. Josip Faganelj, Štefan Tominc in Stanko Semič so bili obsojeni vsak na 40 dni strogega zapore in 120 Din denarne kazni. Valerija Praček na 2 meseca strogega zapore in 120 Din denarne kazni. Štefan Šloser pa na 1 mesec zapore, toda pogojno za 3 leta in pod pogojem, da mora plačati povzročeno škodo v enem letu. Razprava je bila ob 15.30 končana.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova grenčica« delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Kranja

r— Zlet sokolske župe Kranj bo o bin-kostih v Kranju. V nedeljo bodo tekme, ki prične ob 9 za članstvo, ob pol 14. za na-raščaj. V ponedeljek bodo dop. skušnje, ob 11. povorka in pozdrav pred mestno hi-šo, ob pol 16. nastop. Meščanstvo vabimo, da v pozdrav izobesi zastave.

r— Knjižnica v Narodnem domu bo v nedeljo zaradi sokolskih župnih tekem za-prta.

Iz Laškega

— Shod JRKD pri Sv. Jederti nad Laš-škim bo na binško nedeljo ob 9. v štokavnikovi gostilni. Shoda se bodo ude-ležili najbrže eden narodnih poslancev in delegata banovinskega in sreskega odbora.

— Sokolska tombola. Dvojni užitek bo-šte imeli na binškosti, ako napravite izlet v Laško. Poleg mnogega razvedrila, ki ga nu-

di to mično letoviščno mesto, bo dana ob enem možnost, da odnesete za spomin iz Laškega lep dobitek s sokolske tombole na binško ponedeljek ob 15. pred solo na Orožnem trgu. Od številnih dobikov naj omenimo samo: vrečko srebrnikov (1000 dinarjev), kravo, novo moško kolo, stano-vanjsko opremo, sod vina, sod jabolčnika, svinje in še nad 200 drugih lepih dobikov. Ne zamudite!!

Iz Novega mesta

n— Dva močna roba čebel je imel kljub slabemu vremenu šef postaje v Kandiji dne 28. maja. Tehtala sta 3.50 in 3.25 kg.

n— Kino »Doma« v Sokolskem domu pre-davja danes ob 20.30 in jutri v nedeljo ob 18.15 in 20.30 ter na praznik ob 15., 18.15 in 20.30 uri zvočni film »Fantom Durmitorja«. V glavnih vlogah naša rojaka: Ita Rina in Hinko Nučič. Predigra: Zvočni tednik.

Julij 60.625, za september 62, za december 64.25.

+ Winnipeg, 2. maja. Začetni tečaji: Pse-nica: za julij 64.625, za oktober 66.75, za december 67.875.

+ Ljubljanska borza (2. t. m.) Tendence za žito nespremenljive. Nudijo se (vse za slo-vensko pošlajo) plačilo 30 dni: pšenica (po mlevski tarifi): baška 76 kg po 277 do 282.50, baška 77 kg po 295—297.50; kuru-za (po mlevski tarifi): baška promptna po 112.50 — 115, za maj po 120—122.50; moka: baška, 04 po 425 — 430, banatska po 435 — 440.

+ Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Tendence mirna. Prometa je bilo 23 vago-nov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebaška, srameka in baška ladja Begej 205 — 207.50; baška po-tiska in baška ladja Tisa 207.50 — 210; gornjebaška 202.50 — 205, — Kuru-za: baška, aremeki, slavovski 90 — 92; slavonska 65 — 67; banatska 60 — 63, — Oves: baški, aremeki, slavovski 90 — 92; Ječmen: baški, aremeki, 64/65 kg 95—97.50; pomladni 66/67 kg 100—102.50. Moka: baška in banatska, 04 in 04gg, 340 — 355; 22 320 — 330; 15 300 — 315; 06 290 do 285; 07 180 — 190; 08 65 — 67.50, — Otrubi: baški 52.50 — 57.50.

+ Somborska blagovna borza (2. t. m.) Tendence nespremenljive. Promet 71 vago-nov. Pšenica: baška, okolica Sombor, gornje-baška, banatska 202.50 — 205; aremeki, slavonska 200 — 202.50; banatska potiska 205 — 207.50; baška potiska 207.50 do 210, Kuruza: baška 61 — 63; za junij-julij 65 — 67; baška bela 63 — 65; baška ladja Dunav ali Tisa 66 — 68, — Kuruza: baška banatska 04gg in 04gg 340—355; 22 320 — 335; 06 300—315; 07 270—280; 07 120—200; 08 65—67.

+ Budimpeštanska termska borza (2. t. m.) Tendence mlačna, promet tih. Pšeni-ca: za junij 11.55 — 11.57, za oktober 10.37 do 10.38; rž: za junij 5.78 — 5.82, za okto-bor 6.84 — 6.86; kuruza: za julij 7.64 do 7.68, za avgust 8.87 — 8.89.

Sokol

Delni zlet mariborske sokolske župe v Ljutomeru. Ker je vse tehnično delo usmerjeno v priprave za pokrajinski zlet v Ljubljani, priredi mariborska sokolska župa le delni zlet. Ljutomerski Sokol ob-haja letos 30 letnico obstoja. Zamislimo se za teh 30 let nazaj v čas, ko se je v Lju-tomeru šopiril dvoglav orel v znamenju germanizacije. Redkokoli si je drznil takrat na plan s slovensko sokolsko mislijo. Lju-tomer je to storil. Kot najstarejše društvo na našem severu je segal daleč v naše ozem-lje. Kmalu za njim so vzrasle nove močne postojanke kakor Maribor, Ptuj, St. Lenart in drugi. Župa se bo oddolžila Ljutomeru ob tem jubileju s tem, da bo zbrala del telovadcev, ki naj s svojim nastopom po-častijo zasluge Ljutomerskega Sokola in obenem pokažejo, kako so pripravljeni za pokrajinski zlet. Pokroviteljstvo zleta je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander. Pro-gram celotnega zleta je: 10. junija: ob-četni na 21 okrožni zvezni tek s ciljem Sokolski dom, nato baklada, ob 21. slavnostna akademija v Sokolskem domu; 11. junija: ob 5. budnica, ob 7. poklonitev preminlim sestram in bratom, ob 8. do 11. izkušnje vseh oddelkov za popoldanski javni župni nastop, ob 11.30 spreved po mestnih ulicah, ob 12. slavnostna pokloni-tev traku, ki ga je daroval društvenemu praporu Nj. Vel. kralj, ob 15.30 javna te-lovadba. Pridite!

Sokol v Šmarju pri Jelšah priredi 11. t. m. okrož. izlet šentjursko-šmarskega sokolskega okrožja. Popoldne se bodo vršile meddruštvene lahkoatletске tekme za pokal šmar-skega Sokola. Popoldne javni nastop vseh oddelkov. Po nastopu narodna veselica »pod kozolcem«, združena s srečovanjem. Igrala bo domača polnoštevna društvena pihalna godba. Vabimo zlasti vsa društva v okrožju, da se izletu udeležijo.

Bratje in sestre Sokolski tabor v Vižmar-jah smo zaključili dostojno. Da je ta na-rodna manifestacija uspela tako sijajno, gre zasluga predvsem Vam, ki ste prihili tako mnogostevilni na Erženov travnik pod Šmarno goro, da pod staroslavna prapo-rom Narodne čitalnice in Ljubljanskega Sokola manifestirate za svetle ideale, izra-žene v programu vižmarskega tabora leta 1869. Topla zahvala pa tudi onim bratom, ki so z vnešenimi govori ustvarili pravo ta-borsko razpoloženje. — Zahvala naposed vrlim Matičarjem, ki so z ubranim petjem dvigali v zborovalcih domorodna čustva, Erženovim pa za njihovo ponovno izkazano naklonenost veliki naši stvari nacionalni in sokolski. — Ljubljanski Sokol.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
Začetek ob 20.

Sobota, 3.: Hamlet. D.
Nedelja, 4.: Tartuffe. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 5.: Okene. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.
Sobota, 3.: Mala Floramye. Gostuje gosp. Dubajci iz Zagreba. C.
Nedelja, 4.: André Chénier. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 5.: Grofica Marica. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol. Gostuje g. Zarko Sanein iz Maribora.

★
Nova opereta. Kol poslednja novost leto-šnja seje se uprizar prihodnji teden nova angleška slager - opereta »Jim« — Jille, ki sta jo napisala Clifford Grey in Greetrex Newmann, glasbo pa Vivian Ellis in Richard Miers. Režira baletni mojster Go-lovin Jim — Jille je prava moderna revij-ka opereta, polna interesantnih glasbenih in plesnih točk. Po vsebini je komedija, ki je zelo podobna veseligradu »Roksis« ali »Pegica mojega srca«. J. eno najnovejših dal te vrste ter se splošno izjva z zelo ve-likim uspehom.

Sport

Ilirija: Budai 6:1 (3:0)

Nepriznani, a zaslužen uspeh izvrstno vigrane domače enajstorice

Prijetno se je zmotli, kdor je pričako-val, in teh ni bilo malo, da bo igra eno-stranska in da bodo dali gostje, kakor že mnoga druga tuja moštva, našim fantom lekcijo, kako se nogomet igra. Igra ne sa-mo da ni bila enostranska, nam v škodo, narobe, kljub močnemu in gotovo nepri-čakovano občutnemu porazu gostov, je bi-la ves čas odprta in izredno živahna, na-peta, razgibana, zanimiva, skratka lepa, kakor le more biti lepa nogometna prire-ditev.

Posebej je treba poudariti, da gostje kljub velikemu porazu niso razočarali. Nu-dili so lepo tehnično igro v polni meri. Bi-li so našemu moštvu enakovredni protiv-nik, ki je igral od začetka do konca, tudi še tedaj, ko je bil njegov težek poraz že davno dognana stvar, svojo lepo igro pre-ciznih kombinacij, izprepleteno z mnogi-mi tehničnimi detajli in finesami. Prodi-rali so včasih naglo, včasih s počasnim kombinacijami in venomer neudljivo napadali. Če niso uspeli, leži krivda v njih-ovem sistemu, ko so hoteli s kombinaci-jami prodrati prav noter v gol, deloma pa je tudi kriva neverjetna neodločnost njihovega napada pred golom, ki jim ni da-la, da bi izkoristili niti najzrelejšje situa-cije. V napadu so bili gostje najmočnejši, izkazala sta se posebno Kalkanek kot izreden tehničar v levi zvezi in Reck kot prodromno desno krilo. Slabši so bili gostje v srednji vrsti, kjer zlasti ni bilo opaziti srednjega krilca. Najslabše je bila obramba, vratar je dolgo zelo nervozno in nezanesljivo branil, branilca, posebno des-ni, pa tudi nista bila kos silovitim protiv-nim napadom. Vendar so si Madžari osvo-jili simpatije občinstva.

Ilirija že dolgo ni tako zaigrala. Moštvo je bilo v svoji celoti dobro sestavljeno, v skupni igri ugrajena, homogena celota, za-vedajoča se svojega cilja. Govoriti o za-slugah in vrhunah enega dela bi se reklo zmanjšati pomen drugega. Srednja linija je bila izborna, a najuspešnejši Varčič, enako poštvovalen v obrambi kot kori-šten v napadu. Zlasti je dober v igri z gla-vo. S krepkim in svežim startom je krlis-ka vsta nesla vse dosegljive in tudi že komaj dosegljive žoge ter jih nenehoma pošiljala napadu v nadaljnje poslovanje, s primernim kritjem in placementom pa je onemogočala marsikatero vez med protiv-nim napadom in njegovim ozadjem. Zelo razgiran je bil napad, ki se je zdel, zlasti v prvi polovici, kot zlit v eno samo eno-še. Šele pozneje, ko so se pojavili znaki utru-jenosti, je bilo opaziti malo vrzel na des-nem krilu, v levi zvezi in na momente tu-di v sredini. Prav dobra pa sta bila do konca Lah in Pfeifer, ki se je po nekate-rih zadnjih manj uspešnih nastopih zopet pokazal s svoje znane prodorne strani. Ožja obramba je bila trden zid. Novinec Rožić je bil od kraja do konca zanesljiv steber obrambnega tria. Dernik je bil po-sebno v prvem delu igre zelo dober. Stre-hovec namestnik. Moštvo je bilo ves čas igre povezano v jako celoto, tehnično ni mnogo zaostajalo za svojim renomiranim nasprotnikom, v kombinacijah pa mu je bilo več ko enakovreden partner, kajti kombinacije belo-zelenih so bile izvajane prav tako precizno kakor tudi s primer-no naglico, poleg tega pa z velikim pole-tom, ki je presenetljivo zrušil vse ovire. In start je pokazalo moštvo, kot ga le red-ko pokažejo naše enajstorice.

Score je otvoril za I. Illovar po lepem napadu v 15. min. Minuto pozneje je isti napadalec izkoristil napako levega branil-ca in povisal na 2:0 in 36. min. je Doberlet poslal Pfeiferja naprej, da postavi na 3:0. V repriji je spetokrat imel B. opraviti v protivnikovi polovici, v 9. min. pa je ob-ramba gostov komaj zavrnila napad I. po levi strani, odbito žogo je Belak ostro s kakih 20 metrov poslal v mrežo, 4:0; takoj na to je Pfeifer zopet zvozil napad, nje-gov centerpas je Lah neubranljivo pre-tvoril v peti zgoditek, a 26. min. je desno krilo gostov zaključilo lep napad z ostro bombo pod prečko, ki ji tudi Rožić ni bil kos. Končno je v 42. min. Pfeifer po žila-tem napadu šestič prisilil Herendia h ka-pitulaciji.

Vzorno lepa igra je bila izredno fair, sodnik G. Dolinar je imel prav lahek po-sel in je sodil prav dobro.

Lahkoatletsko prvenstvo Jugosla-vije za moštva

Danes in v nedeljo ob 15. na igrišču Primorja

Danes prične ob 15. na igrišču Primorja eno najvažnejših tekmovalnih v naši drža-vi, lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za moštva. Istočasno se vrši v vseh najvaž-njših sportnih centrih, Zagrebu, Beogra-du in Mariboru enako tekmovalje, ki naj ugotovi, kateri klub ima pravico do na-slova državnega prvaka v lahki atletiki. Lani nam je borba dala to tabelo: Hašk, Concordia, Primorje, Ilirija itd. Primorje je izgubilo primat le zaradi diskvalifika-cije dveh stafet. Letošnja borba za vodil-na mesta bo brz dvoma še srditejša, kaj-ti vsi klubi so našli mnogo novih talentov. Tudi kvaliteta se je znatno izboljšala.

V Ljubljani se bo vodila ogorčena bor-ba ne toliko za prvenstvo, kot za čim bolj-še rezultate. Porok za to so nam imena naših najboljših državnih rekorderjev in reprezentantov Krevska, Kovčiča, Slapar-ja, Zorge, šporna, Zupančiča, Zupanca, Skoka, Korčeta itd., ki nalete v svojih mlajših kolegi na najodličnejšo in zelo nevarno konkurenco.

To borbo na si vsak sportnik ogleda! Nudila mu bo gotovo nešteto krasnih in napetih faz spornega hopenja in napred-ka! Cene propagandno nizke.

Gostovanje ISSK Maribora v Celju. Pr-vak LNP Maribor bo igral na binškosti

Lechner Fettpuder

je že 60 let sve-tovna znamka.

182

ponedeljek ob 16.45 na preurejeni Glaziji v Celju prijateljsko nogometno tekmo s prvakom celjskega okrožja SK Celjem. Gostje bodo za Celjane trd oreh. saj slove igralci Maribora po izvrstni kombinaci-oni tehniki in preciznem obvladavanju žoge. Tekma bo gotovo zelo zanimiva in napeta. Službene objave LHP. Po dogovoru obeh klubov se odreja za nedeljo 4. t. m. prven-stvena tekma OSK: Ilirija ob 11. dopol-ne na igrišču OSK. Za sodnika je dele-giran Versel.

Službeno iz ozds pri LNP. V nedeljo za tekmo Retje: Rudar na igrišču SK Trbovlje ob 16. je delegiran g. Ramovš. Za prv. tekmo 5. junija 1933 Trbovlje: Rudar naj delegira sodnika OZDS Mo.

Članstvo ASK Primorja. V nedeljo zve-čer po tekmovalju lahkoatletskega prven-stva Jugoslavije za moštva priredi lahko-atletiska sekcija družadni sestanek v re-stavraciji Slamič, Gosposvetska cesta, ob priliki 10-letnice delovanja v klubu g. Da-nila Sancina, kot amaterskega lahkoatlet-skega trenerja. Vabljeni so vsi g. odbo-rniki in ostalo klubovo članstvo.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Da-nes ob 20.30 pri Slamiču sestanek sekcij-skih odbornikov in liginega moštva. Apeli-ram na vse nogometaše, ki so bili pozvani za lahkoatletsko državno prvenstvo, da pridejo pravčasno na igrišče. V ponedel-jek igramo v Trbovljah, Igralci Krivčič, Jeršek, Molik, Baum, Rudi, Pišek II, Br-var, Svetic III, Calcari, Trček, Petelin, Habicht I in Slamič morajo se danes ob 19. zglasiti pred Emono načelniku.

Lahkoatletom ASK Primorja. Sodelova-nje vseh prijavljenih atletov na lahkoatlet-skem prvenstvu Jugoslavije za moštva da-nes in jutri vsakokrat ob 15. na igrišču Primorja je obvezno in moralna dolžnost vsakega posameznika. Vsakokrat morajo biti v garderobi ob 14. in obvezno prines-ti s seboj vse klubove opremo in tekmoval-ne čevlje.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). V so-boto in nedeljo morajo biti ob 14.30 na igrišču Primorja Baebler, Banko, Borko, Brinček, Dečman, Dobovšek, Finec, Glav-nik, Gradišar, Grntal, Grünfeld Janec, Habič, Jeglič, Jerančič, Jurčev, Kveder, Lejka, Majhenič, Megušar, Omerza, Oro-szy, Osterman Milan, Outrata, Pfeifer, Plivelic, Pribošček, Pukl, Pustišek, Senčar Lado in Polde, Smrzu, Stegu Konrad in Milan, Stropnik, Svetek, šporn, Zore, Zu-pan, Zupančič Neli. Hitti Marian nastopi v Mariboru.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Zaradi prvenstvene tekme s OSK jutri v Čakovcu naj se zglasijo danes popoldne ob 17.30 v Evropski naslednje igralke: Ruša, Ela, Da-rinka, Omanova, Vida, Valčič, Joža, Slapar-jeva.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Da-nes ob 20. sestanek vseh igralcev pri Be-liču. Ponovno se poziva Zupančič, da pri-de na sestanek zaradi zasluzanja.

SK Reka (table tenis). Jutri morajo bi-ti v paviljonu Hermes, gostilna Keršič, ob 8.45: Polak, Ladič, Rejec in II. Dob-nikar, Cesar, Lojč, Vida in Jamnik Majda.

V ponedeljek ob 16. morajo biti na igri-šču Korotčan na Rakovniku Jaka, Furlan, Petrovič, Korli, Skočir, Ferl, Erjavce, Rožmanc, Kokalj, Laznik, Jerab.

SK Morava. V nedeljo ob 9.30 morajo bi-ti na igrišču Primorja zaradi tekme Mar-c, Uloga, Trobec, Zdešar, Umek, Legović, Vahen I in II, Zavrl, Pupo, Sovinc, Race, Rihter.

Radio

Sobota, 3. junija.

LJUBLJANA 10: Otvoritev veljaesja. — 10.30: Doživljaji na malajskem otočju. — 11: Plošč. — 11.30: Uporaba elektrike v obrti. — 12.15: Plošč. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošč. — 17.30: Prenos koncerta balalajk z veljaesja. — 18.30: Iz našega narodopisja. — 19: Pedagogika in kultura. — 19.30: Prekmurski sezonski de-klavci. — 20: Sokolski telovadne vaje. — 20.30: Večer ruske glasbe. — 22: Čas, po-ročila. — 20.30: Ruska glasba na ploščah.

Nedelja, 4. junija.

LJUBLJANA 8.15: Plošč. — 8.30: Avija se probuja. — 9: Prenos iz stolnice. — 10: Prenos skupščine JRKD iz Sarajeva. — 12: Čas, plošč. — 15: Kmetijsko predavanje. — 15.30: Fantje na vasi, vmes harmonika. — 16.30: Roksis. — 20: Pevski koncert g. Julija Beleteta. — 20.45: Koncert orkestra balalajk z veljaesja. — 21.30: Čas, po-ročila, radio - jazz.

BEograd 11.30: Narodne pesmi. — 12.30: Orkestralni koncert — 16.30: Har-monika. — 20: Arije iz jugoslovenskih opar. — 20.30: Slušna igra. — 21.15: Slo-vanska glasba. — 22: Pesmi. — ZAGREB 12: Koncert na ploščah. — 17: Plesna gla-sba. — 20: Orkestralni koncert. — 22.15: Godba za ples. — PRAGA 19.35: Vojška godba. — 21.10: Prenos iz Brna. — 22.20: Lahka glasba. — BRNO 19.35: Vojška god-ba. — 20.30: Orkester mandolin in kitar. — 21.10: Slušna igra. — 22.20: Prenos iz Pra-ge. — VARŠAVA 17: Orkester. — 18: Orgle. — 20: Orkestralni in p-evski kon-cert — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 10: Cerkvena glasba. — 11.40: Simfonični kon-cert. — 12.55: Lahka godba. — 15.30: Ko-morna glasba. — 19: Dunaski simfonični orkester. — 20.10: Veseligrad. — 22.15: Lahka glasba. — BERLIN 20.05: Koncert berlinskih filharmonikov. — Lahka gla-sba. — Lahka in plesna glasba. — KONIGS-BERG 18.40: Komorna glasba. — 20: Mšan program. — Prenos iz Berlina. — MÜHL-ACKER 20: Istorije z muziko. — 20.45: Simfonični koncert.

Gospodarstvo

Tesaviranje zlata

Medtem ko v Srednji Evropi popušta te-saviranje denarja je zadnje mesece te-saviranje v zapadnoevropskih državah za-veliko veliki obseg. Gre pa pri tem le za tesaviranje zlata. Zlato, ki prihaja v Lon-don, ki je še edini prosti trg za to kovino, gre že nekaj tednov skoro v celoti v pri-vatne roke in ne za monetarne svrhe. Ang-leska banka že od 2. maja ni mogla na lon-donskem trgu kupiti nobenega zlata, ker plačujejo privatniki zlato po ceni, ki pre-sega za 1 odst. relacijo funta nasproti fran-coskemu franku. Tudi v Parizu se plačuje malenkosten azijo za zlatnike, ker oddaja Francoska banka v zameno za bankovce le zlato v blokih ne pa zlatnikov.

Kakšen obseg je že zavzelo v zapadnih državah tesaviranje zlata, je razvidno iz dejstva, da je v štirih tednih prišlo v An-glijo po odbitku izvoza za 25.7 milijona funtov zlata (za 9 milijard Din), ki so ga v celoti pograbili privatniki. Zanimivo je pri tem, da se to zlato tesavira skoro izključno na račun inozemstva. Londonske velebanke se branijo prevzemati v svoje safe zlato in to dovoljujejo le starim ko-mitentom. Branijo pa se predvsem zaradi tega, ker gre pri tem za znatno obtežitev blaginjskih naprav, ki niso za ta namen grajene. Čujejo se celo pomisleki, ali bodo temeljni blaginji vzdržali tako obremenitev. Sedaj računajo, da je v Londonu v celoti privatno tesavirano za 1 milijardo fran-coskih frankov zlata (2.9 milijarde Din), kar predstavlja težo od skoro 60.000 kg.

Zadnje dni je tesaviranje nekoliko po-pustilo. Mnogi so uvideli, da ni misliti na to, da bi bila Francija prisiljena enako ka-kor Amerika opustiti zlati standard. V po-učenih krogih pričakujejo, da bo tudi ta beg zlata kmalu popustil in da se bo ne-upravičena panika kmalu docela podela.

Gospodarske vesti

— Sanacija naših kreditnih razmer. Za-nimanje naše javnosti za sanacijo naših kreditnih razmer je nadalje zelo živahno. Kakor poročajo iz Beograda je v dogled-nem času pričakovati prvih ukrepov v tem cilju. Odbor za ureditev naših kreditnih razmer pri trgovskem ministru se je v tekočem tednu ponovno sestel z zaseda-nju. Člani odbora so dobili poviz, da čim prej zaključijo stadij predlogov in da po možnosti do binškosti praznikov izdelajo svoj elaborat, na podlagi katerega bo vlada izdala potrebne ukrepe. Odbor stalno zasa-da in bo po možnosti svoje delo končal še ta teden. Pričakovati je, da bo kralj, vlada takoj po praznikih začela proučevati poro-čilo odbora in da bo potem izvedla potreb-ne ukrepe.

— Kazni za devizne prestopke. Finan-čni minister je kaznoval zaradi prestopkov pravilnika o ureditvi z devizami in valuti-tami te-le osebe in tvrdke: 1. Lajosa Lu-stiga, menjalca iz Novega Sada s 1000 di-narjev, 2. cerneja Matijo, trgovca iz No-vega Sada s 5000 Din, 3. Sikiča Josipa, trgovca na Sušaku z 2000 Din, 4. Panajo-tovića Petra, menjalca v Caribrodu s 1000 Din, 5. »Split« a. d. za cement portland v Splitu s 300.000 Din, 6. »Jadransko« a. d. za cement-portland Splita s 300.000 Din.

— Pred ureditvijo izvoza svinj v česko-slovaško. Ze mesec dni traja spor med našimi izvozniki in novim českoslovaškim živinskim sindikatom, ki je povečal takse na svinje, mast in slanino, kar je onemo-gočilo naš izvoz. Kakor sedaj poročajo iz Beograda je prišlo tudi to vprašanje v razpravo o priliki sestanka zunanjih mini-etrov Male antante. Nove takse so nam-reč hudo zadele tudi izvoz svinj iz Rumu-nije. Dosežen je bil sporazum, po katerem bo moral českoslovaški žvinski sindikat v roku 10 dni urediti to vprašanje sporaz-umno z našimi izvozniki, če pa ne bo pri-šlo do tega sporazuma, tedaj bo interve-nirala českoslovaška vlada in bodo pod-njnim nadzorstvom odstranjene sedanje ovire.

— Valorizacija carin v Avstriji. Kakor znano je avstrijska vlada pred dvema me-secema izvedla valorizacijo carin na ta na-čin, da je povišala tečaj za preračunanje zlatih kron v šilinge od 1.44 na 1.80 šilinga za zlato krono (avstrijske carine se še ved-no glasio na zlate krono). Sedaj je vlada izdala novo naredbo, po kateri znaša ta tečaj do preklica 1.83 šilinga. Očividno ho-če avstrijska vlada v bodoče spreminjati ta tečaj po stanju avstrijske valute.

— Stanje hmeljskih nasadov je pri nas kakor tudi po vsej Evropi zelo različno, vendar je povsod, kjer se prideluje zlahtni hmelj, rastlina precej zaostala v razvoju in trpi zaradi raznih boleznih ter škodljiv-cov, dočim je stanje nasadov nežlahtnega hmelja splošno boljše. V hmeljski kup-čiji je haussa prenehala, ker so pivovarne, ki so precej založene, z ozirom na padanje konsumna piva in ugodne cene vrgle mnogo svojega hmelja na tržišče. Živahnost naku-povanja je zato povsod nekoliko popustila, le v Ameriki traja nemoteno dalje. Svetov-

ni trg zaenkrat računa le z letnikom 1932 in 1931, za starejša pa še ne kaže mnogo za-nimanja. Ako se izgledi na letošnji pride-lek ne bodo zboljšali, pa bodo verjetno tu-di še starejši letniki šli dobro v denar. (»Sl. Hmeljare«)

— Izvoz svežih jagod. Finančni minister je na predlog deviznega in valutnega od-seka sklenil, da za izvoz svežih gozdnih jagod ni potrebno zavarovanje valute.

— Dobave. Direkcija državne železarne Vares-Majdan sprejema do 7. t. m. ponu-bde glede dobave stekla za okna; do 14. t. m. glede dobave krogličnih ležajev, vodnih ventilov, ventilov za kisik, cevi za čiščenje vodogrevnih cevi, fosfornega bronza, črne pločevine, raznih kemikalij, mila za pranje, železnega žičnega pletiva, kisilolita in vijakov; do 21. t. m. pa glede dobave kablov, bakrenih vrvi, jeklenih vrvi itd. — Direk-cija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 19. t. m. ponudbe glede doba-ve črne pločevine. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. t. m. po-nudbe glede dobave sidola, karbidnih sve-tilk, lopat in cina.

— Dobave. Gradbeni oddelk direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 500 komadov ogljenih vrečic. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. t. m. po-nudbe glede dobave 1200 komadov splint in 1150 kg žbljiv. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. t. m. ponu-bde glede dobave 200 kg katrana, 20 kg motvoza, 100 komadov krtač za ribanje, 300 kg bombaža za čiščenje ter glede odda-ja cilindričnega in egaliziranja.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. t. m. ponudbe gle-de dobave 20 kg grafitu, 10 kg voska, 25 kg masti za kopita, 100 kg masti za par-koče, 100 kg snbe modre barve, 150 kg si-dola, 75 komadov ključev za vijake, 60 komadov kladiv, 200 komadov lopat za prenos, 50 komadov ročnih žag, 1440 ko-madov kovinskih žaglic, 50 komadov klešč, 25 komadov francoskih ključev, 75 komadov jeklenih meril, 20 kom. merilnega traku.

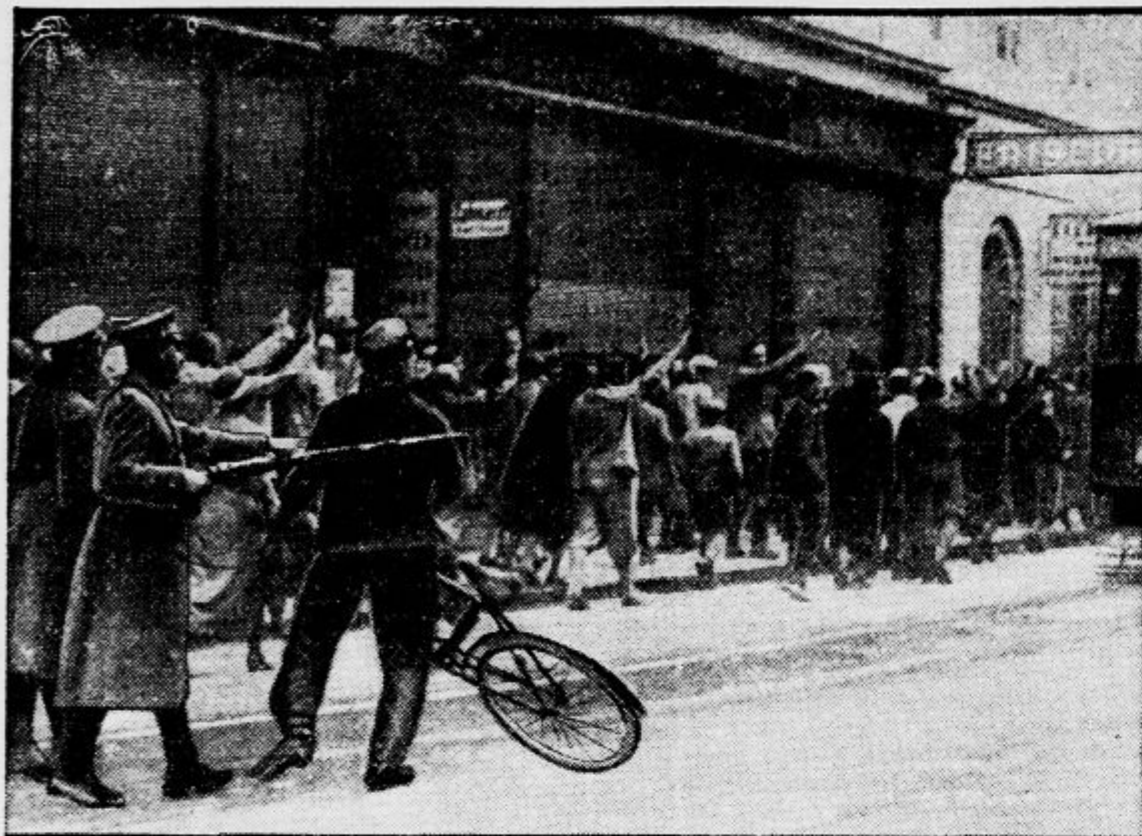
Borza

2. junija.

Na ljubljanski borzi so ostali danes te-čaj deviz v glavnem nespremenjeni, le London je po večerajši okrepitvi nekoliko popustil, dočim je bil Berlin čvrstjši. Av-strijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali po 8.90 (v Zagrebu po 8.75, v Beo-gradu po 8.7250).

Iz življenja in sveta

Krvavi nemiri v Inomostu

Pri zadnjih spopadih med narodnimi socialisti in heimwehrovc v Inomostu, ki so zahtevali mnogo ranjencev, je moralo nastopiti orožništvo in vojaštvo z bajonetom na puški, da je napravilo red

Novi Madrid

Velikopotezni gradbeni načrti spreminjajo „mesto serenad“ v eno najbolj modernih evropskih prestolice

Kdor si predstavlja Madrid, »belo mesto serenad« ob Mauzanaru, v romantičnem somraku speče Trnjulice, živi v hudi zmoti. Že dolgo časa, zlasti pa od konca svetovne vojne, poje na njegovih tleh novo, zelo živo življenje in kar se je pričelo pod kraljem Alfonzom, hoče sedaj v pospešenem tempu dokončati republikanska vlada. Cortesi so dovolili 80 milijonov pezet, da bi se Madrid v desetih letih spremenil v moderno, zračno in zdravo prestolico, mestna uprava sama pa noče v denarnem pogledu prav nič zaostajati za vlado. Madrid je imel že prej krasne stare gradove in cerkve ter lepe moderne zgradbe in ceste, a vse to se je stiskalo na strašno ozkem prostoru okrog kraljeve palače. V središču samo so vodile tesne ulice iz silno zanemarjenih predelov revščine v neposredni bližini. Samo čudežni sili kastiljskega solca se je zahvaliti, da niso bili ti predeli umazanosti in pomanjkanja vode ognjišča večnih epidemij. Te dele mesta sedaj polagoma podirajo in jih nadomeščajo z novimi. Najhuja ovira, da se mesto ni moglo nikamor razširiti in da so si morali radi njegove tesnosti in preobitnosti, ki ni dopuščala rednega prometa, omisliti celo posebno podzemeljsko železnico, pa je bil bivši kraljevski park, Casa de Campo, kjer so imeli španski vladarji svoje veliko zasebno lovišče in kamor ni smela stopiti noga navadnega človeka. To ozemlje se sedaj spremenili kakor široko ozemlje El Prada v ogromen javni vrt in na to stran se je začelo širiti tudi novo mesto. Na severovzhodu bi moralo po načrtih, ki segajo trideset let nazaj, že davno nastati velika nova četrt po ameriškem načinu. Okoli Madrida bi morala voditi široka cesta z osmimi vrstami drvev. Šele sedaj se začnejo ti velikopotezni načrti izpolnjevati.

Koliko žveplenk vsebuje človeško telo?

Dr. Lawson razlaga v neki angleški medicinski reviji na humorističen način, kakšne zaklade skriva človeško telo. V tem telesu je dovolj vode, da bi napolnila sod za 40 litrov, dovolj maske za sedem kosov mila, toliko ogljika, da bi iz njega lahko izdelali mine za 9000 svinčnikov, magnezija za majhno žlico, železa za srednje velik žebelj, apna toliko, da bi z njim lahko pobelili kurnik, fosforja za 2200 glavice žveplenk, žvepla pa toliko, da bi z lahkoto pomorili vse bolhe na kakšnem psu. Seveda vsebuje človeško telo tudi dragocene kovine, a teh v tako majhnih količinah, da ni vredno govoriti.

Gandhi med gladovno stavko

Prva originalna slika indijskega vodje med gladovno stavko, s katero je hotel doseči boljše ravnanje s pariži. Po treh tednih je sedaj nehaj gladovati, kakor smo že poročali

James Oliver Curwood:

Hči divjine

Roman

Thoreau je pravkar metal ribe v zadnjo ogrado, ko je oče Roland pristopil k njemu. Davida ni bilo pri njem. V odgovor na misijonarjevo vprašanje je Francoz pokimal proti gošči, kjer se njegova sekira doslej še ni bila doteknila nobenega drevesa.

»Rekel je, da bi se rad nekoliko izprehodil po gozdu.«

Oče Roland je zamrmral nekaj, česar Thoreau ni razumel. Nato se je zdajci zasvetilo v njegovih očeh.

»Danes se poslovim od vas,« je dejal.

»Danes, mon père!« Thoreaujev zamolkli vzklik je bil žalostno zavzet. »Danes! Saj bo že kmalu poldne!«

»On ne zmore dolgo poti.« Misijonar je pokimal v tisto stran, kamor je bil izginil David. »Štiri ure od poldne do mraka bodo baš dovolj za nju. Mehak je. Saj razumete? Izkušala bova priti do starega selišča ob Jelenjem potoku, ki ste ga pred dvema zimama zapustili. Teh osem milj bo baš toliko, da se malce utrdi. In razen tega — — —

Pomolčal je, kakor da bi nekaj tehtal in premišljeval.

»Rad bi ga spravil daleč.«

Tako govoreč je mirno, a predirljivo pogledal Francoza, da bi videl, ali ga bo razumel brez nadaljnjega pojasnila.

Lisičar je pobral svojo izpraznjeno vrečo.

»Tedad se lotimo naganja sani, mon père. Sodim, da bo prišlo

Novo mesto v polarnem ozemlju

1250 km železniške vožnje od Leningrada, na pokotoku Koli ob Severnem ledenem morju, se dviga novo mesto Hibinogorsk. Pred tremi leti je skupina raziskovalcev pod vodstvom člana Moskovske akademije znanosti Fersmanna odkrila na 1200 m visokem hribu Guckisvumčoru mogočne sklade apatita in to je dalo povod za nastanek novega mesta.

Apatitna plast je 75 m debela in jo izkopavajo za sedaj kar na dnevnem kopu. V dolini je delavska naselbina, poskusna fosforna tovarna in nakladalna železniška postaja za nakopano rudo. Po ruskih vesteh nakopljejo letno že 600.000 ton apatita. Ob jezeru Mali Budjavo leži dobro opremljena poskusna postaja Akademije znanosti, mesto samo pa stoji na lepi visoki ravnini ob Bell reki, ki priteka iz jezera Velikega Budjava. Tu smo še 300 km severno od polarnega kroga. Še pred tremi leti ni bilo tu žive duše, danes pa šteje Hibinogorsk že 30.000 prebivalcev, med njimi je 13.000 delavcev. Mesto ni veliko, pač pa je opremljeno z vsem modernim komfortom. 16 javnih kuhinj, parno kopališče, kinematograf z zvono aparaturo, klub, naravni parki in druge naprave skrbijo za to, da ljudem v tej deželi večnega snega ni baš težko živeti.

Alain Gerbault,

nekdanji francoski teniški šampion, ki se je proslavil s potovanjem na majhni jadrnici okrog sveta, je sedaj z isto ladjo sam samcat preromal Atlantski ocean od Gibraltarja do otoka Martinika v 30 dneh. Držal se je proge, na kateri je Kristof Kolumb pred 400 leti odkril Ameriko

Dežniki

Po neki stari kroniki je solnograški škof že l. 800. podaril opatu Alkuinu v Tours nekakšen dežnik. Pravi dežniki pa so se pojavili šele ob času Ludovika XIV., a so jih sploščka nosili le pod pazduho. Na Angleškem je veljala nošnja dežnikov dolgo časa za znak mehužnosti, kajti odlične ljudi so v dežju itak pričakovali z ogromno mareljo, ki so jo držali razpeto med kočijo in durmi. Kakor ob početku vsake mode je druhal tudi nosilce dežnikov zasmehovala, posebno jezni pa so bili nanje kočjaži, ki so imeli radi dežnikov manjše zasluge. V Nemčiji so se dežniki precej udomačili že okrog l. 1730., na Angleškem pa je odpor široke mase zlomil šele l. 1778. Škot Macdonald, ki je prišel iz španije z lepim, svilenim dežnikom in je cele tri mesece mirno prenašal zasmeh druhali. Potem so prišli dežniki polagoma tudi na Angleškem v modo.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustah, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje še kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpičujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefov« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spece-rijskih trgovinah.

na vsakega psa obilnih sto funtov.«

Ko sta krenila naca proti koči, se je oče Roland ozrl, da bi videl, ali se David že vrača.

Tri ali štiri sto vatlov daleč v gozdu je stal David v nemem, čedalje večjem strmenju. Bil je na majhni jasi, in okoli njega so v mrtvaški tihoi vsele veje balzamihi jelk in smrek, odele s težkim plaščem novega snega. Bilo mu je, kakor da bi bil po naključju stopil v pravilčno deželo, polno prečudne lepote, in kakor da bi ga z njenih temnih, skritih stolpov in pomolov opazovale gozdne vile, pritezaje sapo, da se ne bi izdale njegovim očem. Noben ptič ni začrklal, nobena perot ni zaplahutala; od nikoder ni bilo slišati glasu, ki bi bil motil slovesno tišino. Bil je zaet v sredino belega, mehkega sveta, ki je bil videti kar čudno nerresničen; nehoti je tudi sam oprezno dihnil in negibno stal na mestu ter vlekel na uho, kakor da bi bil prišel na kraj sveta in kakor da bi mu bilo tu slišati in videti skrivnostne reči, ako ostane popolnoma miren. Nikoli v svojem življenju se ni spominjal podobnega občutka; vznemirjal ga je in ga obenem tolažil; navdajal ga je s čudno tesnobo, hkratu pa z nepopisnim hrepenenjem. Stal je na zagonem pragu visokega severa; čutil je njegovega skrivnostnega, nemega duha; prehajal mu je v kri in delal, da je njegovo srce hitreje utripalo; polnil ga je s strahom in vendar tudi s pogumom. Pustolovščina se mu je bližala in ga klicala. Vedel je, da je to pričetek — da se mu odpirajo vrata sveta, ki sega še sto in sto milj više proti tečaju. Da, tega sveta je bilo še mnogo, še nekaj tisoč milj; bil je bel, kakor ga je videl tu, prekrasen, strašen in smrtnotih. In v ta svet ga je bil povabil oče Roland, in on se je bil tako rekoč zavezal, da pojde z njim.

Felix Weingartner,

glavni dirigent in skladatelj, je včeraj praznoval 70-letnico rojstva. Ta čas deluje kot konservatorijski ravnatelj in dirigent v Bazileji na Švicarskem. Na levi njegova mlada žena, ki je tudi dirigentka

Zlato iz gnoja

Zgodovina izdelovanja umetnega zlata je natrpna z imeni goljufov in šarlatanov

»Vzemi štiri jajca in jih daj v prostoro-
no čašo. Primešaj malo zdrobove moke, zapri čašo trdno in jo zakopljí v ne pre-
več oster gnoj 120 dni, dokler narava ne
spremeni jajca v živo kri. Nato daj vse
to v še nerabljen lonec, napravi ogenj iz
oglja in peci z njegovo paro to vsebino.
Ko se je prepekla, ovij jo v figovo pero,
pri čemer se je tvoja roka ne sme dotak-
niti, raztopi heksagij srebra, pomešaj tre-
tjino posušenega praška in se boš začudil.
To je božanska, velika, iskana skrivnost,
ki premaguje uboštvo in sovražnike...«
Premaguje uboštvo in sovražnike — ta
recept, ki smo ga posneli po nekem alki-
mističnem bizantinskem tekstu iz 14. stol.,
dokazuje, kako malo se spreminjajo smot-
ri v teku stoletij. Zlato je dajalo, kakor
dandanes, bogastvo in moč, in če so ga
skušali takrat pridelovati iz gnoja, jim je
štetil deloma morda samo v dobro. Kajti
pravim alkimistom v bistvu ni šlo za zlato,
temveč za preoblikovanje energij in
prerajanje, za razvoj in razkroj, skratka
za proizvajanje življenjskih pojavov sploh.
Jajce jim je bilo simbol večnega življenj-
skega toka, gnolba simbol preobrazbe, raz-
kroja življenja, iz katerega se poraja novo
življenje. Dasi je bilo njih prizadevanje
tedaj morda zmotno, vendar je imelo v se-
bi zelo resno jedro.

Seveda pa je ta čudna znanost poleg res-
nih pristašev rodila vse polno šarlatanov
in sleparjev. Tipičen šarlatan te vrste, ki
je znal vzbujati splošno pozornost bolj ne-
go vsako resno znanstveno delo, je bil v 16.
stoletju n. pr. Jozef Francišek de Borro,
sin nekega milanskega zdravnika. Začel
je svojo kariero z ustanavljanjem verskih
ločin v Rimu in ko je postala inkvizicija
pozorna nanj, jo je popihal v Inomost, kjer
se je vrgel na mazaštvo in izdelovanje zla-
ta. Trdil je, da zna izdelovati to zlato iz
določenih vrst zemlje in tamošnji rezident,
ki bi mu zlati zakladi v blagajni nikakor
ne škodovali, ga je vzel v svojo službo.
De Borro je znal to zaupanje sijajno izko-
ristiti. Zlato bi že delal, toda potrebni so
prej veliki kapitali za priprave, ki se pa
bodo potem seveda tisočkratno rentirali.
In tako mu je rezident dajal vsoto za vsoto,
dokler ni postal sleparju položaj pre-
nevaren in je čez noč izginil. Kmalu nato
se je pojavil v Strasbourgu, kjer je s svo-
jim šarlatanstvom premamili kopico uče-
njakov, potem si je izbral za žrtev draž-
danski dvor, nato Haag, Amsterdam, Ham-
burg, Kodaň, švedsko lito. — povsod je
puščal za seboj dolge nosove, izpraznjene
blagajne in ogromne dolgove. Končno, ko
je oplenil skoraj vse evropske dvore, se je
hotel spraviti v Turčijo. Toda na Ogrskem
so ga ustavili in preiskali. Papežev nunci-
j na Dunaju je izvedel zanj in je izpo-
sloval od cesarja Leopolda, da ga je pre-
pustil Vatikanu zaradi starih računov s ta-
mošnje inkvizicijo. Končal je v Angelskem
gradu kot... krivorec. Čeprav je bilo
njegovo znanje o medicini in kemiji zelo
površno, je dosegel neštete uspehe z ne-
sravnno predznanostjo kakor vsi goljufi. Je
napisal o njem neki kronist iz tedanjega
časa in je zadel s tem bistvo vseh uspe-
hov tisočev in tisočev šarlatanov pred
Borrom in za njim do današnjih dni. Pre-
daleč bi zašli, če bi hoteli navesti že sama
imena največjih izmed teh šarlatanov, ki
so kdaj lahkovernost ljudi izkoriščali v
svoje namene. Še v novejšem času, t. j.
l. 1836., je avstrijska vlada v stiskah za
denar in v želji po njem, izdala patent za
izdelovanje zlata nekemu Jožefu Antonu
Rottiju, a da alkimistično šarlatanstvo in
ljudska neumnost še v naših dneh nista iz-
umrla, o tem nam govorijo dovolj zgo-
vorno primeri, kakršen je primer »izdelo-
valca zlata« Tausenda in Poljaka Duni-
kovskega, ki se je moral pred nedavnim
zaradi goljufij z umetno pridelavo zlata
zagovarjati pred pariškimi porotniki. A
Tausendi in Dunikovski so vsaj s svojimi
skrivnostnimi, nikomur izdanimi metoda-
mi za »izdelovanje« zlata pametnim mož-
ganom že na prvi pogled vidni kot sle-

parji. So pa ljudje, ki objavljajo v kult-
nih revijah povsem resno in s svetim pre-
pričanjem v naših dneh recepte, kakršen
je naslednji:

»Vzemi kakšen kovinski sulfat in amo-
no-klorohidrat. Raztopi ločeno v destilira-
ni vodi in pomešaj obe raztopini. V meša-
nico prilij amoniaka. Na površini tekočine
nastane irizirajoča mreža z lepimi kovin-
skimi barvami in ta mreža ni nič drugega
nego zlato...«

V kakšno kategorijo spadajo možgani,
ki so dandanes zmotni z vso resnostjo se-
stavljati takšne recepte, to naj odloči vsak
po svojem okusu.

500 lepotic se poklanja sodniku

V londonskem Hydeparku je prisostvo-
vala pred kratkim tisočgla množica ne-
navadni prireditvi. 500 mladih, lepih de-
klet je izvajalo proste vaje in ritmične
plese. Lepota predavateljic in točnost
njih nastopov bi postavila v senco vsako
revijsko skupino. Nenavadno na tej pri-
reditvi pa je bilo to, da ni rabila niti re-
klamnih niti pridobitnim namenom — bi-
la je enostavno poklonitev novemu naj-
višjemu angleškemu sodniku, Cyrilu At-
kinsonu. Mož ni samo znamenit jurist,
temveč tudi vnet pobornik za lepoto gi-
banje, ki hoče britske žene vzgojiti v na-
ravni lepoti, in zdravju. Ustanovil je zve-
zo, ki propagira poleg naravnega načina
življenja proste vaje in bivanje na svežem
zraku. Ta lepota liga ima na Angleškem
danes že tisoče podružnic s tisočimi in ti-
sočimi članic. Predstava v Hydeparku je
bila svečano slovo lige od Atkinsona, ki
mora radi svoje nove funkcije ostaviti do-
sedanje delovanje v ligi.

Nemčija je ponujala Švedski Finsko

Švedski tisk se bavi z doktorsko dis-
ertacijo nekega vseučiliščnika, ki pripovedu-
je na podlagi uradnih dokumentov, kako
se je princ Maks Badenski, poznejši nem-
ški državni kancelar, trudil, da bi pridobi-
l švedsko za udeležbo v svetovni vojni
na nemški strani. Princ je bil v sorodstve-
nih zvezah s švedsko kraljevsko hišo in
je zato menil, da jo bo pridobil za svoj
načrt tem bolj, ker je ponujal deželi v pla-
čilo finsko ozemlje — ki je bilo tedaj še
ruska last. Njegovi načrti pa so se izja-
lovali, ker sta se jim zoperstavila švedski
kralj sam in tedanji ministrski predsednik
Hammerskjöld.

Anekdota

»Vaš mož poje?«
»Kakor škrlanček. Ima najlepši bas, ki
si ga morete misliti.«

Vsak dan ena

»Ali ima tvoj pes rodovnik?«
»Ima ga že, ampak jaz ga ne poznam.«

Za binkoštno praznike

OTROKOM:

29.-

Vrsta 4561-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevljev za vse vrste sporta, turistično in razne igre. Vel. 27-34 Din 35.—.

35.-

Vrsta 3661-00

Štev. 19-27 Lep otroški spomladanski visok čevljev iz rjavega boksa s podplatom iz krupona.

45.-

Vrsta 2942-00

Otroška sandala s crep gumijastim podplatom, elastična in trpežna. Štev. 22-26 Din 35.—, štev. 35-38 Din 59.—.

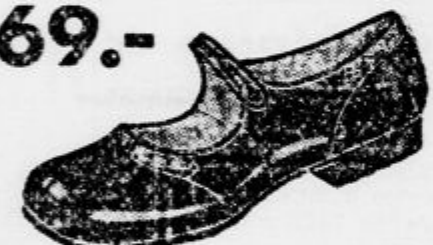
49.-

Vrsta 5851-30

Štev. 20-26 Za ljubljensko lakačo ali rjavo kombinirane čevlje. Zelo lepi in okusni.

69.-

Vrsta 5842-40

Štev. 27-34 Za deklice te udobne fleksibilne čevlje kombinirane iz laka ali rjavega boksa.

V vročih poletnih dneh morate predvsem posvetiti čim večjo pažnjo svojim nogam. V vsaki naši prodajalnici Vam postrežemo z odgovarjajočo obutvijo tako za praznike kot tudi za vsakdanjo nošnjo, najsibo za delo, sprehode ali pa za dom. Naša letna obutev je lahka, udobna in poceni. Obiščite nas. Oglejte si našo letno obutev brez obveznosti za nakup.

ŽENAM:

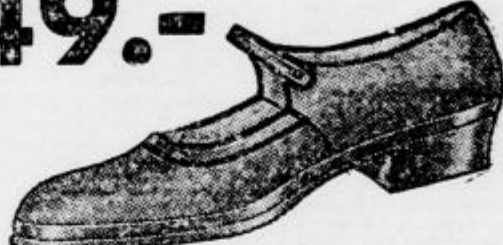
49.-

Vrsta 3335-10

Udoben ženski platneni čevljev z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanjo nošnjo.

49.-

Vrsta 2445-09

Praktični letni čevljev z zaponko iz najboljšega platna. Neobhodno potrebni vsaki ženi za vsakdanjo nošnjo. Lahki in poceni.

49.-

Vrsta 2925-07

Platneni čevljev na zadrgo z elastičnim gumijastim podplatom in ravno tako peto. Za počitnice.

69.-

Vrsta 3925-23

Za gospodinjice, ko gredo kupovat na trg, praktični in trpežni čevljev z elastičnim gumijastim podplatom.

69.-

Vrsta 3945-03

Praktičen in udoben čevljev iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo nenadomestljiv.

79.-

Vrsta 8845-11

K lahki letni obleki nosite te idealne in okusno kombinirane opanke. Zelo so zračne, lahke in udobne.

99.-

Vrsta 2605-16

Zelo okusno okrašen čevljev k sportnemu kostumu. Izdelan je iz temnorjavega boksa.

99.-

Vrsta 9645-38

Eleganten čevljev iz rjavega boksa ali črnega laka s kombinacijami iz kačje kože.

MOŽEM:

69.-

Vrsta 2947-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 59.—.

79.-

Vrsta 1137-27

Elegantni moški letni polčevljev iz belega ali sivga platna, kombinirani z rjavim ali črnim usnjem. Krasna izpopolnitelne letne garderobe vsakega gospoda.

89.-

Vrsta 2927-41

Zračne in lahke sandale s chrompodplatom. V toplih dnevih neobhodno potrebne.

89.-

Vrsta 1937-29

Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo. Rjavi ali črni.

ŽENSKA NOGA-VICE:

svilene viskoza D 25.-
svilene . . . Din 19.-
flor la . . . Din 19.-
bombažaste (Ame-
rika) . . . Din 15.-
bombažaste nor-
mal . . . Din 9.-
za sport iz sukanca Din 10.-

MOSKE NOGA-VICE:

iz sukanca ali polsvile Din 15.-
egipt. bombaž z deseni Din 10.-
iz polsvile Din 7.-
močne bombažaste Din 5.-

POLETI NOSITE LAHKO IN UDOBNO OBUTEV

Vel. 20-26

DIN.

19

Vrsta 4431-00. Za poletje. Udoben in trpežen čevljev iz sivga platna z gumijastim podplatom. Lahek in poceni. Neobhodno potreben za vsakdanjo nošnjo v soparnih poletnih dnevih. Vel. 27-34 Din 25.—, Vel. 35-42 Din 29.—, Vel. 43-47 Din 39.—.

Bata

Tovarna najmodernejših
VRTHNIH SONČNIKOV
Makso Salgo k. d., Osijek
Pred nakupom zahtevajte katalog!

VELIKE GALOPNE IN KASAŠKE DIRKE

za binkošti 4. in 5. junija ob 4.3. uri na vojaškem vzbalističu pri Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. Tekmovali bodo najboljši plemenski konji.

SKUPNE NAGRADE Din 50.000.—.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru POSOLJILNICE V CERKNICI

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ZA 38. UPRAVNO LETO 1932

ki se vrši v nedeljo, dne 11. junija 1933 ob 14. uri v zadrugi pisarni.

DNEVNI RED:

1. Citanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo računskega pregledovalca.
4. Citanje revizijskega poročila.
5. Citanje in odobritev računskega zaključka za leto 1932 in delitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva.
7. Raznoterosti.

Opomba: Ako občni zbor ob določenem uri ne bo sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število prisotnih članov. — Člani lahko pregledajo računski zaključek tekoma 8 dni pred občnim zborom vsak dan od 8.—12. ure.

Načelstvo.

SEJEM ŽELEZA IN STROJEV

Velika izbira tračnic, I. in U., tračnic, betonskih palic, pločevine, cevi, orodja, jekla, sesalnik, strojev in delov, jermenov in drugega materiala

Miroslav Kras, Zagreb, Sajmišna 48a

Prenočišča!

Najodličnejša prenočišča obiskovalcem velesejma, ki ljubijo mir, odlične sobe in najdostojnejše bivanje ob odlični kuhinji, na željo tudi dietični nudi

Penzion v Nebotičniku

V. nadstropje. Sobe s kopalnicami, lift, centralna kurjava. Shajanje tu in iznozemsko družbo. 6579

NAZNANILO PRESELITVE

trgovine s čevlji, Mohorič Anton na Gosposvetsko cesti 13 (Kolizej).

Na zalogi imam samo prav dober domači izdelek, po najnižjih cenah. Popravila se sprejemajo. Priložnostni nakup za binkošti in birmo!

Se priporoča

A. MOHORIC.

PORCELAN

svetiljke — kuhinjsko posodo, emajlirano in aluminijasto — vse gospodinske in gospodarske potrebščine — orodje za vse gospodarske in industrijske panoge — okovje za stavbe in pohištva, pločevino, vso železnino — nosilke — cement — kompletne kopalnice in straniščne naprave. Železje in prvovrstne češke ploščice za zidane štedilnike — železne štedilnike od najpreprostejšega do najfinejšega, dobite pri

Bogdan Žilič

LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 11, poleg Figovca.

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji, porcelanom in steklenino.

Na drobno! Zahtevajte ponudbe! Na debelo!

Oglejte si razstavo na velesejmu!

STEKLENINA

Sonce, zrak, URAN krema

so tri blagodejnosti, katere uživa staro in mlado. Ravno sedaj je čas, ko bo kmalu mirgolela »Ilirija«, Ljubljana, Sava, Sora, Savinja in Drava od nebroj kopalcev, kateri želijo potopiti.

Kopalci, kopalci! Vi še ne veste kakšen balzam je pripravil parfumer URAN za Vas! Balzam zares je Uranova krema specialna za sončenje, vpija se takoj v kožo, prodira skozi vse tri kožne plasti, napravi s tem kožo baržunasto mehko, transparentno, gladko.

Poskusite se namazati z Uranovo kremo pred in po kopanju, pa se izločite dve uri soncu. Koža postane zagašena, barenasto temne barve, katere ne dosežete z nobenim mazilom ali oljem.

Zahtevajte povsod izrecno samo URAN KREMO SPECIJALNO ZA SONČENJE! 7190

LAHVALA

Za tolike dokaze iskrenega sočustvovanja za pokojnim srčno ljubljanim in nenadomestljivim soprogom, sinom, bratom in stricem, gospodom

Francem Rožičem

se najpriznanejši zahvaljujem vsem spremljevalcem na njegovi zadnji poti. Posebno hvalo dolgujem zdravniškemu gospodu dr. Osolniku za prvo pomoč, ki jo je nudil pokojnemu, zatem g. dr. Arku sekundariju intern. oddelka obče bolnice za njegovo človekoljubno vneto, da bi pokojnemu ohranil življenje in če sestram usmiljenkam istotam za njih trud. Dalje se zahvaljujem č. duhovščini za tolažilne besede in spremstvo.

Zahvaljujem se nadalje gospodom direktorju držav. železnice, gospodu šefu kurilnice Ljubljana gl. kol., vsem prijateljem in znanem železničarjem, osobito pa stanovskim tovarišem pokojnega iz Ljubljane, Zagreba, Maribora, Zidanega mosta, Jesenic in Novega mesta za njih udeležbo pri pogrebu, in slednjim še za poklonjenje vence in cvetje.

Končno še moja prisrčna hvala narodno železničarskemu godbenemu in pevskemu društvu »Sloga« za žalostinke.

Sv. maša zadušnica za rajnim se bo darovala v župni cerkvi sv. Petra v nedeljo, dne 4. junija t. l. ob 7. uri.

Moste pri Ljubljani, dne 2. junija 1933.

7225

MARIJA ROŽIČ, vdova.